

Situační a výhledová zpráva

ZELENINA

2003

Prosinec

Vydává Ministerstvo zemědělství České republiky

Odbor rostlinných komodit MZe ČR

Autorka:

Bc. Irena Buchtová MZe ČR

Ředitel odboru:

Ing. Zdeněk Trnka MZe ČR

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů:

Český hydrometeorologický ústav, Praha	Zelinářská unie Čech a Moravy, Olomouc
Český statistický úřad, Praha	Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, Praha
Generální ředitelství cel, Praha	Zájmové sdružení právnických osob
Ludmila Neumanová, zpracovatel ČSN pro ovoce a zeleninu, Praha	konzervářsko-lihovarského průmyslu, Praha
Ministerstvo financí, Praha	Agra Europe, London
Ministerstvo zemědělství, Praha	Fruit and Vegetable Markets, London
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno	Official Journal
Svaz pěstitelů jedlých hub ČR	Situačná a výhledová správa, VÚEPP Bratislava

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

OBSAH

Úvod	1
Souhrn	1
Zásahy státu	2
Světový trh	13
Ochrana trhu v EU	16
Pěstování zeleniny v České republice	19
Skladování zeleniny v ČR	24
Zpracovatelský průmysl v ČR	25
Spotřeba zeleniny v ČR	28
Cenový vývoj	29
Zahraniční obchod ČR	31
Bilance produkce a užití zeleniny	33
Pěstování jedlých hub	34
Přílohy: č. 1 c Průměrné ceny zemědělských výrobců a průměrné spotřebitelské ceny zeleniny	39
č. 2 – Přehledy zahraničního obchodu ČR se zpracovanou zeleninou	44
č. 3 – Přehledy zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou	48
č. 4 – Přehledy zahraničního obchodu ČR se žampóny podle států	53

ÚVOD

Předkládaná Situační a výhledová zpráva Zelenina navazuje na zprávu vydanou v prosinci roku 2002. Použité informace jsou zpracovány podle dostupných údajů k měsíci listopadu 2003, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na Zemědělských agenturách MZe, na pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství. Dále vycházejí jako příloha periodika Agrospoj a jsou rovněž k dispozici na internetové adrese: <http://www.mze.cz/publikace>.

SOUHRN

Vývoj počasí v roce 2003 mělo negativní vliv na produkci zeleniny. Dlouhotrvající suché a horké počasí způsobilo značné ztráty na výnosech téměř všech druhů zeleniny. Po sklizni roku 2002, která byla nejnižší za posledních deset let, se v roce 2003 předpokládá další propad celkového objemu sklizně, zejména pak u zeleniny košťálové a kořenové. Z těchto důvodů je množství naskladněné zeleniny oproti roku 2002 nižší o 10 % a činí cca 64 700 t, čímž jsou stávající skladovací kapacity využity přibližně z 58 %.

Nepříznivý vývoj počasí roku 2003 měl i negativní dopad na průběh konzervářské kampaně, a to v objemu nákupu zeleniny pro zpracování. Výjimku tvoří pouze plodová zelenina, u které se předpokládá v porovnání s minulou sezónou vyšší objem nákupu. Na základě výsledků šetření ZUČM ve zpracovatelských podnicích (tzn. sušárny, mrazírny, konzervárny) bylo v roce 2003 zpracováno zhruba 83 600 t zeleniny.

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR má stálý meziročně se zvyšující trend. V roce 2002 dosáhl objemu 361,8 tis. t, tj. 15% nárůst proti předchozímu roku. Největší podíl na celkovém dovozu má tradičně plodová zelenina, vysokých objemů dosáhly také dovozy cibule, hlávkového zelí a mrkve. Země EU se na celkovém objemu dovozu zeleniny podílely 53,3 % a země CEFTA 40,4 %, přičemž nejvýznamnějšími dovozci bylo Španělsko, Maďarsko, Polsko, Slovensko a Nizozemsko. V období od ledna do listopadu roku 2003 dosáhl dovoz čerstvé zeleniny 364,6 tis. t v hodnotě 4,3 mld. Kč.

Vývoz čerstvé zeleniny se v roce 2002 mírně zvýšil v porovnání s předchozím rokem na 6,6 tis. t, přičemž téměř 54 % z celkového objemu vývozu směřovalo na trhy EU. Mezi významnější vývozní komodity patřila mrkev, rajčata, hlávkové zelí, hrášek, dále chřest a cibule. V období od ledna do listopadu roku 2003 bylo vyvezeno z ČR téměř 9,6 tis. t zeleniny, což je způsobeno zejména nárůstem vývozu hrášku, mrkve a rajčat.

Zvyšující se dovoz zeleniny a nízký vývoz mají za následek stálý růst pasivní bilance zahraničního obchodu s čerstvou zeleninou. Schodek platební bilance v roce 2002 dosáhl 4,4 mld. Kč, tj. proti roku 2001 nárůst o více než 9 %. Bilance zahraničního obchodu se zpracovanou zeleninou a zeleninovými výrobky je rovněž výrazně pasivní jak objemově tak i finančně. Úhrnné pasivum v roce 2002 dosáhlo úrovně 901,1 mil. Kč v objemu 49,3 tis. t, což představuje nárůst oproti předchozímu roku o 149,7 mil. Kč, respektive o 7,9 tis. t.

ZÁSAHY STÁTU

Do zásahů státu u komodity zelenina jsou zahrnuty:

1. Celní opatření podle platného celního sazebníku
2. Licenční politika
3. Daňová politika – daň z přidané hodnoty, spotřební daň
4. Dotační politika státu
5. Normy jakosti pro čerstvou zeleninu
6. Kontrola jakosti
7. Legislativa vztahující se ke komoditě zelenina

1. Celní opatření

Pro rok 2004 je v platnosti nařízení vlády č. 462/2003 Sb., (celní sazebník), které stanovuje sazby dovozního cla pro zboží dovážené do ČR a podmínky pro jejich uplatnění. Účinnost končí dnem 30. 4. 2004. Od 1. 5. 2004 bude zahraniční obchod podléhat předpisům a nařízením EU, tedy včetně Společného celního sazebníku EU, tzn. Nařízení Komise ES č. 1789/2003 z 11. 9. 2003.

20. 6. 2002 nabylo účinnosti Nařízení Komise (ES) č. 902/2002, kterým byla Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) uznána oficiálním českým certifikačním úřadem pro vývoz čerstvého ovoce a zeleniny do zemí EU. Smyslem certifikace je umožnit tuzemským producentům širší uplatnění na zahraničních trzích. Pravidla certifikace se týkají také reexportu.

Dne 4. 7. 2003 byl podepsán Dodatečný protokol č. 14 k CEFTA, který zahrnuje výsledky jednání o prohloubení vzájemné liberalizace agrárního obchodu mezi ČR a Maďarskem. Nové koncese se mezi těmito zeměmi provádějí od 15. 7. 2003.

Od 1. 5. 2003 je v platnosti nařízení vlády č. 117/2003 Sb., měnící nařízení vlády č. 266/2002 Sb., kterým se stanoví preferenční sazby cla pro dovoz některých zemědělských a potravinářských výrobků pocházejících z EU. Toto nařízení pozbývá účinnosti dnem, kterým nabude účinnosti Protokol o úpravách obchodních aspektů Evropské dohody zakládající přidružení mezi ČR na straně jedné a ES a jejich členskými státy na straně druhé.

Dne 1. 12. 2003 nabylo účinnosti nařízení vlády č. 410/2003 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 196/2003 Sb., o stanovení preferenčních sazeb cla a preferenčních celních kvót pro dovoz některých zpracovaných zemědělských výrobků pocházejících z EU. Nařízení pozbývá platnosti dnem 30. 6. 2004 nebo dnem vstupu smlouvy o přistoupení ČR k EU v platnosti, bude-li tento den dřívější.

Preferenční celní sazby a preferenční celní kvóty na dovoz zboží z ČR do EU stanovuje Rozhodnutí Rady ES č. 2003/298/EC.

Přehled o preferenčních dohodách České republiky

Název dohody	Protokol	Země	Platnost od
Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé	Protokol č. 4	Belgie, Dánsko, Francie, Itálie, Irsko, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Řecko, Španělsko, Velká Británie Finsko, Rakousko, Švédsko Andora, San Marino	1. 3. 1992 1. 1. 1995 1. 1. 1997
Dohoda mezi Českou republikou a zeměmi Evropského sdružení volného obchodu	Protokol B	Norsko, Švýcarsko Island Lichtenštejnsko	1. 7. 1992 1. 1. 1993 1. 1. 1997
Smlouva o vytvoření celní unie mezi ČR a SR Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o pravidlech původu zboží a metodách administrativní spolupráce	Protokol k Dohodě mezi vládou ČR a vládou SR o pravidlech původu a metodách administrativní spolupráce	Slovenská republika	1. 1. 1993
Středoevropská dohoda o volném obchodu (CEFTA)	Protokol č. 7	Maďarsko, Polsko Slovensko Rumunsko Bulharsko	1. 3. 1993 1. 1. 1996 1. 7. 1997 1. 1. 1999
	Protokol č. 7a	CEFTA (viz výše) a Chorvatsko	1. 3. 2003
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Estonskou republikou	Protokol č. 2	Estonská republika	1. 7. 1996
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Lotyšskou republikou	Protokol č. 3	Lotyšská republika	1. 7. 1996
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Izraelem	Protokol č. 3	Izrael	1. 1. 1997
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Litevskou republikou	Protokol č. 4	Litevská republika	1. 7. 1997
Dohoda o volném obchodu mezi ČR a Tureckem	Protokol č. 3	Turecko	1. 9. 1998

Pramen: Generální ředitelství cel

2. Licenční politika

Dnem 1. 1. 2002 vešlo v platnost nařízení vlády č. 481/2001 Sb., kterým se mění nařízení č. 185/2000 Sb., kterým jsou stanoveny výrobky, jež mohou být dováženy do ČR nebo vyváženy z ČR jen na základě licence podle zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu nebo dovozu výrobků a o licenčním řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Pro komoditu zelenina se neuplatňují automatické ani neautomatické licence.

3. Daňová politika

Od vydání situační a výhledové zprávy v prosinci 2003 nedošlo v uvedené oblasti ke změně. Podle zákona č. 414/2003 Sb. (úplné znění zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty) podléhá snížené sazbě DPH (5 %) kapitola 07 – zelenina, požitelné rostliny, kořeny a hlízy a kapitola 20 – přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

a) Zásady, kterými byly stanoveny podmínky pro poskytování podpor formou dotací na základě podpůrných programů, stanovených § 2 odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství pro rok 2003:

- 2. B - Udržování genetického potenciálu osiv a sadby
- 2. B.a.1. - Podpora na šlechtění nových, již rozpracovaných odrůd olejnin, zelenin, kořeninových a léčivých rostlin do výše 60 % prokázaných přímých nákladů.
- 2. B.c) - Podpora na zkoušení původních českých odrůd v zahraničí, pokud byly v roce 2003 ve státě zkoušení registrovány anebo pokud jim byla v roce 2003 ve státě zkoušení udělena právní ochrana ve výši do 100 000 Kč na jednu odrůdu.

- **3 – Podpora ozdravování polních a speciálních plodin**

- 3. a) – Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin do výše 60 % z prokázaných nákladů na pořízení bioagens a na odborný servis.

- **9. A. b) - Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu**

- 9.A.b.1. - Publikace doporučených odrůd včetně agrotechniky, poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je komoditní svaz. Podpora do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.
- 9.A.b.2. - Pořádání výstav polních a zahradních plodin. Subjektem je vystavovatel nebo komoditní svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe podle významu pořádané výstavní akce.
- 9.A.b.3 - Podpora pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Podpora do výše 60 % prokázaných přímých nákladů.

- **9.F – Podpora poradenství v zemědělství** – poradenství poskytované k projektům předkládaným v rámci programu SAPARD, priorita 1 „Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství“. Podpora do výše 60 % z prokázaných nákladů spojených s poradenstvím pro zpracování projektu/ů.

- **10 – Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců**

Účelem je podpořit činnost odbytových organizací výrobců a subjektů, sdružujících odbytové organizace výrobců u vybraných prvovýrobních nezpracovaných zemědělských komodit za účelem společného odbytu základních zemědělských výrobků a vytváření efektivní marketingové struktury. Do tohoto programu spadají tyto podprogramy:

- 10.A – Podpora činnosti odbytových organizací výrobců v prvních třech letech činnosti.
- 10.B – Podpora činnosti odbytových organizací výrobců.
- 10.C – Podpora činnosti subjektů sdružujících odbytové organizace výrobců v prvních třech letech činnosti.

- **13. – Podpora zvyšování konkurenceschopnosti českého potravinářského průmyslu**

- 13. A – Podpora zavádění systémů řízení jakosti a systému environmentálního managementu podle norem ISO.
- 13. B – Podpora zvyšování funkčnosti a účinnosti systému kritických bodů (HACCP)

b) Program SAPARD

Možnost získání pomoci z programu SAPARD je omezena na období 2000 – 2006, případně končí datem vstupu ČR do EU. Pěstitelů ovoce a zeleniny se přímo týká **podopatření 1. 1. 2. Rekonstrukce skladovacích kapacit pro ovoce a zeleninu**, zaměřené na investice do rekonstrukce skladovacích kapacit ovoce a zeleniny pro zemědělskou výrobu, přispívající k vyšší kvalitě skladovaného ovoce a zeleniny, skladovací technologie příznivé z hlediska životního prostředí a vyšší hygieny skladovacích postupů.

c) **Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond**

Hlavní činností je poskytování podpor ve formě dotací úroků a garancí části jistiny úvěrů na ekonomicky návratné podnikatelské záměry v rámci následujících vyhlášených programů.

C.1. Provoz – Program krátkodobé podpory řešení sezónních výkyvů financování provozních výdajů. Cílem programu je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na taxativně stanovené provozní účely s délkou úvěru do 18 měsíců.

C.2. Investice – Zásadními prioritami pro poskytování podpor k rozvoji perspektivních podnikatelských subjektů je cílené uskutečnění restrukturalizace těchto subjektů se zaměřením na podporu exportních aktivit a podporu tvorby vzájemně výhodných vazeb mezi prvovýrobcí, zpracovateli a distributory. Program se dělí na podprogramy:

C.2.1. – Zemědělec – Cílem podprogramu je vytvořit předpoklady pro rozvoj perspektivních zemědělců – prvovýrobců a usnadnit investiční obnovu lesa.

C.2.2. – Zpracovatel – Cílem podprogramu je podpořit rozvoj konkurenceschopných zpracovatelských organizací.

C.2.3. – Odbytová organizace – Cílem podprogramu je podpořit vybudování a rozvoj odbytových organizací.

C.2.4. – Hygiena – Cílem podprogramu je zajištění veterinárních a hygienických podmínek provozů, zpracovávajících živočišné a rostlinné produkty tak, aby tyto provozy odpovídaly příslušným hygienickým a veterinárním předpisům ČR i EU. Jsou podporovány investice pro zlepšení hygieny provozů a pomocných prostor organizací, včetně investic vedoucích k certifikaci systému HACCP.

C.3. Mládí – Program podpory mladých podnikatelů – fyzických osob – do 40 let ve formě zvýhodnění podmínky programů Provoz nebo Investice.

C.4. Export – Program podpory exportu vybraných zemědělských a potravinářských komodit (je otevřen pouze pro podpory určité komodity v případě naléhavých důvodů).

5. Normy jakosti pro čerstvou zeleninu

ČSN pro **čerstvou zeleninu** byly v minulých letech v podstatě zharmonizovány s normami EHK/OSN a tedy i EU, tzn. že u těch druhů, pro které jsou stanoveny normy EHK/OSN, byly tyto normy převzaty překladem jako ČSN. U některých norem EHK/OSN a tedy i v EU sice proběhly a probíhají další dílčí revize (fazolové lusky, hrachové lusky, cibule, česnek), ale vzhledem k tomu, že vstupem České republiky do EU začnou i u nás platit přímo nařízení ES, kterými se stanoví obchodní normy pro jednotlivé druhy čerstvé zeleniny, nebyly příslušné ČSN z rozhodnutí MZe ČR v roce 2003 již revidovány.

U druhů, pro které neexistují normy EU ani normy EHK/OSN, byly v roce 2002 až 2003 provedeny revize platných ČSN, které vychází z dosavadních požadavků na jakost, ale při stanovení většinou samostatných norem pro jednotlivé druhy a převzetí struktury norem EHK/OSN (ČSN 46 3115 Kadeřávek, ČSN 46 3116 Kedlubny, ČSN 46 3125 Petržel a pastinák, ČSN 46 3126 Řepa salátová, ČSN 46 3127 Ředkev, ČSN 46 3128 Vodnice, ČSN 46 3129 Celer bulvový, ČSN 46 3164 Pažitka, ČSN 46 3172 Kopr). Tyto ČSN zůstanou v platnosti i po našem vstupu do EU.

V souladu s plánem normalizace probíhá v současné době revize ČSN 46 3130 Mangold, polníček a ČSN 46 3150 Tykev obecná, tykev velkoplodá, tykev fíkolistá, patizony, okurky nakládačky. Revize obou norem vychází z dosavadních požadavků na jakost uvedených druhů, při převzetí struktury norem EHK/OSN. Pro tyto druhy norma EU ani EHK/OSN neexistuje.

Přehled platných norem jakosti pro čerstvou zeleninu

Číslo normy	Název	Účinnost od
ČSN 46 3000	Ovoce čerstvé. Zelenina čerstvá. Společná ustanovení pro ovoce a zeleninu	11/88
ČSN 46 3111	Brokolice	07/02
ČSN 46 3112	Květák	06/00
ČSN 46 3113	Zelí hlávkové a kapusta hlávková	06/00
ČSN 46 3114	Kapusta růžičková	06/00
ČSN 46 3115	Kadeřávek	05/03
ČSN 46 3116	Kedlubny	05/03
ČSN 46 3121	Mrkev	06/00
ČSN 46 3122	Křen	06/02
ČSN 46 3123	Ředkvička	06/02
ČSN 46 3124	Černý kořen	06/02
ČSN 46 3125	Petržel a pastinák	07/03
ČSN 46 3126	Řepa salátová	07/03
ČSN 46 3127	Ředkev	07/03
ČSN 46 3128	Vodnice	07/03
ČSN 46 3129	Celer bulvový	07/03
ČSN 46 3130	Zelenina čerstvá. Listová zelenina (mangold, polníček)	12/94
ČSN 46 3131	Celer řapíkatý	06/00
ČSN 46 3132	Salát hlávkový, salát římský, endivie kadeřavá letní a eskariol	06/00
ČSN 46 3133	Špenát	06/00
ČSN 46 3134	Rychlené puky čekanky salátové	06/00
ČSN 46 3135	Pekingské zelí	06/02
ČSN 46 3136	Reveň	06/02
ČSN 46 3140	Fazolové lusky	08/00
ČSN 46 3141	Hrachové lusky	08/00
ČSN 46 3142	Vyluštěná hrachová zrna	10/83
ČSN 46 3150	Zelenina čerstvá. Plodová zelenina (okurky nakládačky, patizony, rajčata pro průmyslové zpracování, tykev obecná, tykev velkoplodá, tykev zimní (fikolistá))	01/90
ČSN 46 3151	Cukety	03/96
ČSN 46 3152	Lilek	03/96
ČSN 46 3153	Melouny cukrové	03/96
ČSN 46 3154	Melouny vodní	03/96
ČSN 46 3155	Okurky	03/96
ČSN 46 3156	Paprika zeleninová	03/96
ČSN 46 3157	Rajčata	03/96
ČSN 46 3161	Cibule kuchyňská	12/96
ČSN 46 3162	Česnek	12/96
ČSN 46 3163	Pór	12/96
ČSN 46 3164	Pažitka	06/03
ČSN 46 3170	Chřest	12/96
ČSN 46 3171	Artyčoky	07/98
ČSN 46 3172	Kopr	06/03
ČSN 46 3173	Fenykl sladký	07/98
ČSN 46 3197	Pěstované žampiony	07/02

Pramen: L. Neumanová, zpracovatel ČSN pro ovoce a zeleninu

Povinnost dodržení požadavků na jakost **čerstvé zeleniny**, stanovených uvedenými normami (s výjimkou ČSN 46 3000 Ovoce čerstvé. Zelenina čerstvá. Společná ustanovení pro ovoce a zeleninu, jejíž požadavky jsou pouze doporučující), vyplývá ze zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 306/2000 Sb. a z vyhlášky MZe č. 332/1997 Sb., ve znění vyhlášky č. 92/2000 Sb.

Přehled platných norem jakosti pro sušenou zeleninu

Číslo normy	Název	Účinnost od
ČSN ISO 5559 (56 9261)	Sušená cibule (<i>Allium cepa</i> Linnaeus) – Specifikace	02/01
ČSN ISO 5560 (58 0536)	Sušený česnek (<i>Allium sativum</i> L.) – Specifikace	10/00

Pramen: L. Neumanová, zpracovatel ČSN pro ovoce a zeleninu

Základní požadavky na jakost **sušené zeleniny**, které musí být dodrženy, jsou stanoveny vyhláškou MZe č. 332/1997 Sb., ve znění vyhlášky MZe č. 92/2000 Sb.

V červnu t. r. vyšla ve Sbírce zákonů, částce 59 **Vyhláška MZe č. 157/2003 Sb.**, kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování. Tato vyhláška nahradí dosavadní vyhlášku MZe č. 332/1997 Sb., ve znění vyhlášky MZe č. 92/2000 Sb., a nabude účinnosti až dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost. Vyhláška obsahuje řadu změn týkajících se především zpracované zeleniny.

6. Kontrola jakosti

a) Čerstvá zelenina

V roce 2002 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 5 457 šarží, z toho 3 515 z dovozu. Celkem nevyhovělo požadavkům právních předpisů 1 711 šarží čerstvé zeleniny, tj. 31,4 %. Značné rozdíly ve výsledcích kontroly byly zjištěny v závislosti na konkrétním místě řetězce výroba – obchod, ve kterém kontrolovaná osoba provádí svou činnost.

Počet kontrolovaných vzorků čerstvé zeleniny za rok 2002

Zelenina	Výroba			Velkoobchod			Maloobchod			Celkem		
	celkem	nevyh.	%	celkem	nevyh.	%	celkem	nevyh.	%	celkem	nevyh.	%
Cibulová	10	0	0,0	115	4	3,5	1 064	394	37,1	1 189	398	33,5
Kořenová	15	2	13,3	182	18	9,9	808	356	44,1	1 005	376	37,4
Košťálová	6	1	16,7	195	13	6,7	640	200	31,3	841	214	25,4
Listová	6	0	0,0	95	9	9,5	211	87	41,2	312	96	30,8
Lusková	0	0	0,0	3	1	33,3	8	3	37,5	11	4	36,4
Plodová	10	1	10,0	193	12	6,2	1 886	600	31,8	2 089	613	29,3
Ostatní	0	0	0,0	0	0	0,0	10	10	100,0	10	10	100,0
CELKEM	47	4	8,5	783	57	7,3	4 627	1 650	35,7	5 457	1 711	31,4
Tuzemsko	38	3	7,9	305	20	6,6	1 599	624	39,0	1 942	647	33,3
Dovoz	9	1	11,1	478	37	7,7	3 028	1 026	33,9	3 515	1 064	30,3

Pramen: ČZPI, ing. Pokora

V roce 2002 byla nejčastěji kontrolována zelenina plodová. Relativně nejvíce zjištěných nevyhovujících šarží bylo u zeleniny kořenové a dále u zeleniny cibulové, obdobně jako v letech minulých. Z přehledu vyplývá, že tuzemští pěstitelé v posledních letech zvyšují jakost dodávané zeleniny do velkoobchodu – v roce 2000 byl podíl nevyhovujících šarží 14,7 %, v roce 2002 klesl na 8,5 %.

Nejvíce závad bylo zjištěno v maloobchodech, kde nevyhovělo 35,7 % kontrolovaných šarží (v roce 2001 to bylo 25,2 %), ve velkoobchodech to bylo již jen 7,3 % (v roce 2001 – 7,4 %) a u výrobců 8,5 % (oproti 10,3 % nevyhovujících v předchozím roce). Výsledky kontrol dokazují, že maloobchody stále nevěnují dostatečnou pozornost jakosti zeleniny.

Jakostní vady jsou způsobeny nedodržením minimálních požadavků. V praxi to znamená uvádění do oběhu zeleniny nečerstvého vzhledu, nepevné a znečištěné zeminou. Z celkových výsledků kontrol vyplynulo, že zeleniny nevyhovující minimálním požadavkům bylo do oběhu uvedeno cca 22,6 %

šarží, tzn. že každá přibližně 5. kontrolovaná šarže zeleniny neodpovídala základním minimálním požadavkům.

Dalším nedostatkem byl výskyt plísní a hnilob, kterými bylo poškozeno 25,6 % kontrolovaných šarží. Nedostatečně označeno bylo 16,8 % šarží zeleniny. Z hlediska výskytu cizorodých látek bylo vyhodnoceno jako nevyhovující 44 šarží z celkem 744 kontrolovaných, tj. 5,9 %. Nadlimitní obsah dusičnanů byl zjištěn u 22 šarží (po úpravě limitů nejsou problémy u salátů a pekingského zelí, rizika jsou stále u kapusty, ředkvičky a ředkve bílé).

Postupnými úpravami právních předpisů, stanovujících limity obsahů těžkých kovů, docházelo i k postupnému snižování počtu šarží zeleniny s nadlimitním obsahem některého z těchto prvků. V roce 2002 to byla jediná šarže tuzemské mrkve, která nevyhověla z důvodu nadlimitního obsahu olova.

Výsledky rozborů čerstvé zeleniny z laboratoří a z hodnocení na místě za rok 2002

Zelenina	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		požadavky na jakost		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Cibulová	8	37,5	701	19,4	68	1,4	1 031	23,0	890	15,9
Kořenová	1	0,0	542	37,0	199	8,0	703	28,8	611	21,7
Košťálová	6	0,0	439	25,5	154	5,8	613	18,4	506	14,0
Listová	1	100,0	118	44,9	144	6,2	142	35,2	118	16,9
Lusková	0	0,0	4	75,0	7	14,2	4	75,0	4	75,0
Plodová	4	0,0	1 207	21,7	172	4,6	1 770	20,1	1 503	15,9
Ostatní	0	0,0	8	100,0	0	0,0	2	100,0	4	100,0
CELKEM	20	20,0	3 019	25,6	744	5,9	4 265	22,6	3 636	16,8

Pramen: ČZPI, ing. Pokora

Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvé zeleniny za období od ledna do září 2003

V uvedeném období bylo kontrolováno 2 162 šarží čerstvé zeleniny, z toho 1 405 šarží z dovozu. Stejně jako v roce 2002 je i v tomto období roku 2003 vyšší podíl nevyhovujících šarží u domácí zeleniny.

Počet kontrolovaných vzorků čerstvé zeleniny za I. – IX. měsíc roku 2003

Zelenina	Výroba			Velkoobchod			Maloobchod			Celkem		
	celkem	nevyh.	%	celkem	nevyh.	%	celkem	nevyh.	%	celkem	nevyh.	%
Cibulová	4	1	25,0	32	3	9,4	391	185	47,3	428	189	44,2
Kořenová	5	3	60,0	74	8	10,8	322	169	52,5	406	180	44,3
Košťálová	7	0	0,0	53	3	5,7	230	64	27,8	291	67	23,0
Listová	1	0	0,0	33	0	0,0	82	28	34,2	117	28	23,9
Lusková	0	0	0,0	1	0	0,0	12	4	33,3	13	4	30,8
Plodová	6	3	50,0	107	11	10,3	791	295	37,3	907	309	34,1
CELKEM	23	7	30,4	300	25	8,3	1 828	745	40,8	2 162	777	35,9
Tuzemsko	8	2	25,0	75	4	5,3	663	285	43,0	757	291	38,4
Dovoz	15	5	33,3	225	21	9,3	1 165	460	39,5	1 405	486	34,6

Pramen: ČZPI, ing. Pokora

Relativně nejvíce závad bylo zjištěno v maloobchodech, kde se podíl nevyhovujících šarží zeleniny zvýšil oproti 35,5 % roku 2002 na 40,8 %. Nejčtenější frekvence porušení ustanovení právních předpisů je v obchodní síti zjišťována u zeleniny kořenové a cibulové.

b) Zpracovaná zelenina

V roce 2002 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 463 vzorků zpracované zeleniny. Jako nevyhovující byly vyhodnoceny 134 vzorky, tj. 28,9 %, z toho bylo 84 šarží tuzemských. Z hlediska jednotlivých skupin náleží k nejproblematictější skupině zmrazené zeleniny.

Počet kontrolovaných vzorků zpracované zeleniny v roce 2002

Ukazatel	Výroba		Velkoobchod		Maloobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh.%	celkem	nevyh.%	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %
Tuzemsko	124	12,1	22	13,6	156	41,0	2	100,0	304	27,6
Dovoz	0	0	44	31,8	115	31,3	0	0	159	31,5
CELKEM	124	12,1	66	25,8	271	36,9	2	100,0	463	28,9

Pramen: ČZPI, ing. Podobová

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Nejproblematictější skupinou výrobků z hlediska mikrobiologických ukazatelů byla upravená chlazená čerstvá a zmrazená zelenina. Požadavkům vyhlášky nevyhovělo celkem 15 výrobků. K nejčastějším nedostatkům patřilo překročení mezní hodnoty celkového počtu mikroorganismů, a to u 4 vzorků zmrazeného hrášku, špenátu a zeleninových směsí a u 2 vzorků kečupů. Další časté závady, způsobené mikrobiologickou činností (plíseň, hniloba), byly zjištěny u upravené chlazené zeleniny; jako nevyhovujících bylo hodnoceno celkem 8 vzorků.

Při kontrole jakostních požadavků nevyhovělo z celkového počtu 42 hodnocených vzorků zeleninových protlaků z důvodu nižší refraktometrické sušiny vnesené (min. 7 %) 9 vzorků kečupů z ČR a Polska. Z osmi kontrolovaných vzorků nevyhověly dva vzorky kysaného zelí z hlediska nižšího obsahu kyseliny mléčné.

Při senzorickém hodnocení byly dva vzorky sterilované zeleniny (z Polska a ČR) a jeden vzorek zmrazené zeleninové směsi (ČR) hodnoceny jako nevyhovující z důvodu deformace obalu. Nevyhovující vzhled a konzistence byla zjištěna především u 8 vzorků zmrazené zeleniny, u upravené chlazené zeleniny, sterilovaných okurek, zmrazeného špenátu a kysaného zelí.

Mezi zjištěné nedostatky v označování patřily chybějící údaje o datu použitelnosti, o datu minimální trvanlivosti, o množství soli v hmotnostních procentech. U některých výrobků bylo zjištěno neúplné označení, klamavé nebo dokonce chyběly veškeré údaje. U směsí zmrazené zeleniny bylo častým nedostatkem nevyhovující označení složení, u výrobků s převládajícím podílem jedné zeleniny nebyly podíly jednotlivých druhů zeleniny uvedeny v sestupném pořadí dle množství. Celková hmotnost výrobku a hmotnost pevného podílu neodpovídala údajům, uvedeným na obale pro spotřebitele, u několika vzorků sterilované zeleniny. K dalším nedostatkům patřily chybějící údaje v českém jazyce (zejména u dovezené zmrazené zeleniny ze Slovenska a mléčně kvašené zeleniny z Polska).

Z dalších zjištěných nedostatků stojí za zmínku nedodržení podmínek skladování u zmrazené zeleniny a u chlazené zeleniny, které bylo často spojeno s porušením mikrobiologických požadavků.

Výsledky rozborů zpracované zeleniny z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2002

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		označování	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Zelenina	121	23,1	105	14,3	154	0,7	194	22,7	159	32,7

Pramen: ČZPI, ing. Podobová

Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti zpracované zeleniny za I. až III. čtvrtletí roku 2003

V tomto období bylo zkontrolováno celkem 165 vzorků. Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 39 vzorků, z toho 28 tuzemských. Z hlediska jednotlivých skupin náleží k nejproblématictější skupině sterilované zeleniny. Porovnáním zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování lze konstatovat, že četnost závad je nejvyšší v maloobchodní síti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracované zeleniny v období leden – září 2003

Ukazatel	Výroba		Velkoobchod		Maloobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh.%	celkem	nevyh.%	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %
Tuzemsko	42	14,3	4	0,0	74	29,7	0	0,0	120	23,3
Dovoz	1	0,0	15	20,0	29	27,6	0	0,0	45	24,4
CELKEM	43	14,0	19	15,8	103	29,1	0	0,0	165	23,6

Pramen: ČZPI, ing. Podobová

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Nejproblématictější skupinou výrobků z hlediska mikrobiologických ukazatelů byla chlazená zelenina. Největší závady, způsobené mikrobiologickou činností (plíseň okem viditelná, hniloba), byly zjištěny u upravené chlazené zeleniny (směsi zeleniny na polévku a zeleniny na svíčkovou z tuzemska).

Při kontrole jakostních požadavků nevyhověl jeden vzorek rajčatového protlaku z hlediska nižší refraktometrické sušiny, vyšší byla naopak zjištěna u jednoho vzorku jemného kečupu. Nižší pevný podíl byl nalezen u jednoho vzorku sterilované kukuřice ve sladkokyselém nálevu z Maďarska. Při senzorickém hodnocení byly dva vzorky sterilovaného hrášku nevyhovující z důvodu znečištění obalu a přítomnosti rzi. Nevyhovující vzhled a konzistence byla zjištěna především u 4 vzorků sterilovaného zelí a sterilovaných okurek. U dvou vzorků zmrazené brokolice z tuzemska vzhled neodpovídal zpracovanému druhu zeleniny (výrobek obsahoval vykvetlé růžičky žluté až hnědé barvy) a také zmrazený špenátový protlak obsahoval větší množství delších vláken.

Mezi zjištěné nedostatky v označování patřily chybějící údaje o datu použitelnosti (sterilovaná paprika v kyselém nálevu ze Slovenska), o množství složky v hmotnostních procentech (španělské olivy s papričkou, zelný salát s koprem), o označení přídatné látky ve složení (u zeleniny mléčně kvašené ze Slovenska).

Dále bylo u některých výrobků zjištěno neúplné označení, nebyla uvedena skupina či podskupina, druh nálevu. Nesrozumitelné označení nebo klamavé bylo zjištěno u sterilovaného červeného zelí z Polska či u sterilované kukuřice z Maďarska (uvedení jiného výrobce, dovozce či prodejce). K dalším nedostatkům patřily chybějící údaje v českém jazyce zejména u sterilované a zmrazené zeleniny z Itálie.

7. Legislativa vztahující se ke komoditě zelenina

Následující přehled právních předpisů navazuje na přehled z předchozí Situační a výhledové zprávy Zelenina z prosince 2003 a zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity zelenina:

Vyhláška MZe č. 463/2002 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků. Účinnost 1. 1. 2003.

Vyhláška MZe č. 473/2002 Sb., kterou se mění vyhláška č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhlášky č. 476/2000 Sb. Účinnost 20. 11. 2002.

Vyhláška MZ č. 475/2002 Sb., kterou se stanoví rozsah znalostí pro získání osvědčení prokazujícího znalost hub, způsob zkoušek, jakož i náležitosti žádosti a osvědčení (vyhláška o zkoušce znalosti hub). Účinnost 1. 1. 2003.

Zákon č. 481/2002 Sb., úplné znění zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, jak vyplývá z pozdějších změn. Účinnost 22. 11. 2002.

Vyhláška MZe č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav. Účinnost 1. 1. 2003.

Vyhláška MZe č. 546/2002 Sb., kterou se mění vyhláška č. 327/1998 Sb., kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek po postup pro jejich vedení a aktualizaci. Účinnost 1. 1. 2003.

Nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech. Účinnost 11. 4. 2003.

Nařízení vlády č. 117/2003 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 266/2002 Sb., kterým se stanoví preferenční sazby cla pro dovoz některých zemědělských a potravinářských výrobků, pocházejících z EU. Účinnost 28. 4. 2003.

Zákon č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů, významných pro výživu a zemědělství, a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost 22. 6. 2003.

Vyhláška MZe č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování (ruší se vyhlášky č. 332/1997 Sb., a 92/2000 Sb.). Účinnost dnem vstupu smlouvy o přistoupení ČR k EU v platnost.

Vyhláška MZe č. 167/2003, kterou se stanoví vzor ohlášení a potvrzení o zařazení do evidence využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů. Účinnost 9. 6. 2003.

Nařízení vlády č. 196/2003 Sb., o stanovení preferenčních sazeb cla a preferenčních celních kvót pro dovoz některých zpracovaných zemědělských výrobků, pocházejících z EU. Účinnost od 1. 7. 2002 do 1. 7. 2004.

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (ruší zákony č. 92/1996 Sb. a 357/1999 Sb.). Účinnost 30. 8. 2003.

Zákon č. 247/2003 Sb., úplné znění zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 62/2000 Sb., 307/2000 Sb. a 128/2003 Sb. Účinnost 5. 8. 2003.

Zákon č. 248/2003 Sb., úplné znění zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 128/2003 Sb. Účinnost 5. 8. 2003.

Vyhláška MZ č. 257/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 465/2002 Sb., kterou se stanoví maximálně přípustné množství reziduí jednotlivých druhů pesticidů v potravinách a potravinových surovinách. Účinnost 1. 9. 2003.

Vyhláška MZe č. 259/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 324/1997 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, o přípustné odchylce od údajů o množství výrobku, označeného symbolem „e“, ve znění vyhlášky č. 24/2001 Sb. Účinnost dnem vstupu smlouvy o přistoupení ČR k EU v platnost.

Vyhláška MZe ČR č. 263/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 53/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost 15. 9. 2003.

Zákon č. 277/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění zákonů č. 146/2002 Sb., 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost dnem vstupu smlouvy o přistoupení ČR k EU v platnost. Část3., bod 3) dne 28. 8. 2003

Zákon č. 322/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost 1. 10. 2003.

Vyhláška MŽP č. 332/2003 Sb., měnící vyhlášku č. 82/1997 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů, o změně a doplnění zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve znění vyhlášky č. 264/1998 Sb. a 216/2001 Sb. Účinnost 1. 11. 2003.

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Účinnost 1. 1. 2004.

Zákon č. 354/2003 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o spotřebních daních. Účinnost 1. 1. 2004.

Vyhláška MZe ČR č. 355/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 89/2002 Sb., o ochraně proti zavlékání škodlivých organismů při dovozu, průvozu a vývozu rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů a proti jejich rozšiřování na území ČR a o soustavné rostlinolékařské kontrole. Účinnosti 1. 11. 2003.

Zákon č. 366/2003 Sb., úplné znění zákona č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu ČR, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 253/2001 a 253/2003. Účinnost 31. 10. 2003.

Nařízení vlády č. 410/2003 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 196/2003 Sb., o stanovení preferenčních sazeb cla a preferenčních celních kvót pro dovoz některých zpracovaných zemědělských výrobků pocházejících z EU. Účinnost od 1. 12. 2003.

Zákon č. 414/2003 Sb., úplné znění zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, jak vyplývá z pozdějších změn.

Zákon č. 420/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 357/1992, o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a související zákony. Účinnost 1. 1. 2004.

Zákon č. 438/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Účinnost 1. 1. 2004.

Vyhláška MF č. 448/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 252/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona, ve znění vyhlášek č. 43/2003 Sb. a 243/2003 Sb. Účinnost 1. 1. 2004.

Nařízení vlády č. 462/2003 Sb., o vydání celního sazebníku a o stanovení sazeb dovozního cla pro zboží dovážené do ČR a podmínky pro jejich uplatnění. Účinnost od 1. 1. 2004 do 30. 4. 2004.

Vyhláška Mze č. 8/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti pro posouzení vhodnosti názvů odrůd pěstovaných rostlin. Účinnost od 15. 1. 2004 do 1. 5. 2004.

SVĚTOVÝ TRH

Celosvětová produkce zeleniny dosáhla v roce 2002 podle údajů FAOSTAT 787,4 mil. t, což je v porovnání s rokem 2001 o necelá 2 % více. Nejvýznamnějším producentem zeleniny byla Čína, která se svojí produkcí podílela na světové výrobě zeleniny 46,8 %.

Produkce zeleniny v zemích Evropské unie

Pěstební plochy zeleniny v EU v současnosti dosahují podle statistiky FAOSTAT celkové výměry 2,0 mil. ha s produkcí zhruba 54 mil. t. Na světové produkci zeleniny se země EU v roce 2002 podílely přibližně 7 %. Největšími producenty zeleniny v rámci EU je Itálie, Španělsko a Francie.

Dlouhotrvající suché a horké počasí v Evropě v roce 2003 způsobilo, že sklizeň zeleniny bude nejnižší za posledních deset let. Nedostatkem vláhy trpěly i porosty v zemích, kde se tradičně zavlažuje, jako je jižní Francie, Španělsko a Itálie.

Produkce **mrkve** v zemích EU se neustále zvyšuje, v roce 2002 dosáhla 3,7 mil. t. V Německu se v roce 2002 sklídilo přibližně 420 tis. t mrkve, přičemž každoročně se cca 41 % produkce zpracovává. Produkce mrkve v Nizozemsku dosáhla 422 tis. t. Nizozemsko se stává největším evropským exportérem mrkve, jelikož přibližně polovina produkce je exportována. V roce 2002 dosáhl export 200 tis. t, z toho 74 tis. t směřovalo do Belgie a 44 tis. t do Německa.

Úroda mrkve v roce 2003 byla negativně poznamenána letním horkým a suchým počasím. Přes nárůst pěstebních ploch na 12 tis. ha zaznamenali ve Francii v porovnání s předchozím rokem 4% pokles produkce mrkve na 460 tis. t. Nepříznivý vliv počasí na produkci mrkve zaznamenaly i další významné producentské země, jako např. Itálie a Velká Británie.

Zatímco ve Francii, Belgii a Rakousku se v posledních letech produkce **celeru** zvyšuje, v Německu a Nizozemsku jeho pěstební plochy klesají. V Německu vykazovaly značný nárůst až do roku 1996, kdy dosahovaly 1 935 ha, avšak do roku 2002 klesly na 1 455 ha. V Nizozemsku v roce 2002 pěstitelské plochy poklesly na 1 363 ha.

Produkce **pórku** v zemích EU meziročně klesá, což je způsobeno výraznou redukcí zpracovatelského průmyslu. Nejvýznamnějšími pěstiteli pórku je Francie spolu s Belgií a Německem, následuje Španělsko, Dánsko a Nizozemsko. Ve Francii dosahuje pěstební plocha cca 7 000 ha s produkcí kolem 177 tis. t. Z důvodu redukce poptávky zpracovatelského průmyslu však zdejší produkce pórku klesá, stejně jako v Belgii. V Německu produkce pórku expandovala od roku 1980 do 1997, kdy pěstební plocha představovala 2 585 ha a produkce dosahovala rekordních 71 tis. t. Od té doby se plochy neustále snižovaly a v roce 2002 činily 2 145 ha. Potřeby trhu jsou proto kryty dovozy v objemu od 44 – 54 tis. t., přičemž mezi hlavní dodavatele se řadí Belgie, Nizozemsko, Francie a také Turecko. Rozsah pěstování pórku v Nizozemsku od roku 1994 stále klesá, v roce 2002 činila jeho produkce 95 tis. t. Každoročně je cca 40 – 45 % exportováno, a to zejména do Německa, Švédska, Itálie a Belgie.

Salátové okurky jsou pěstovány ve většině zemí EU, přičemž nejvýznamnějšími výrobci jsou Nizozemsko, Španělsko, Řecko a Francie. V Nizozemsku mají pěstební plochy okurek klesající trend. Klesá počet producentů, avšak průměrná plocha na jednoho pěstitele se zvyšuje. V roce 2002 se zde sklídilo celkem 433 tis. t okurek. Nizozemsko exportuje hlavně do Německa, kam směřuje 74 % celkového exportu okurek, dále vyváží do Velké Británie, Francie, Belgie a Dánska.

Dalším významným pěstitelem je Španělsko, kde jsou hlavními pěstitelskými oblastmi Almeria v Andaluské provincii a Granada na jihu země, a dále cca 7 % ploch je na Kanárských ostrovech. V roce 2002 bylo v Andalusii z 4 932 ha sklizeno 368,6 tis. t salátových okurek. V roce 2003 odhady hovoří o 17% navýšení na 429,5 tis. t v souladu s 10% nárůstem pěstebních ploch. Salátové okurky

jsou po rajčatech, salátech a paprikách významným artiklem španělského exportu. Vývoz směřuje hlavně do Německa, dále do Nizozemska, Velké Británie a Francie.

Pěstitelské plochy okurek v Řecku se od roku 1997 zvyšují. V roce 2002 dosáhly 2 010 ha, ze kterých bylo sklizeno 165 tis. t.

Produkce zeleniny v zemích EU (tis. t)

Název	2000	2001	2002
Produkce celkem	56 811,9	55 163,9	53 788,5
Z toho:			
- rajčata	16 043,3	15 059,7	14 534,6
- cibule	3 991,4	3 863,6	3 937,2
- saláty	3 303,1	3 234,9	3 042,2
- česnek	277,4	272,2	267,5
- okurky	1 625,1	1 621,9	1 637,1
- papriky	1 747,9	1 796,0	1 778,2
- květák	1 896,4	1 771,8	1 730,3
- mrkev	3 878,7	3 709,6	3 734,6
- hlávkové zelí	3 070,4	3 123,3	2 664,4

Pramen: FAOSTAT Database Results

Produkce zeleniny ve střední a východní Evropě

Během posledních 12 let došlo v některých zemích východní Evropy k poklesu produkce zeleniny. V zemích, které dříve patřily k velmi významným z hlediska exportu, došlo ke stabilizaci produkce na nižší úrovni nebo došlo nejdříve ke změnám druhové skladby pěstované zeleniny a následné stabilizaci produkce (např. v Polsku).

Produkce zeleniny v tzv. evropských třetích státech (tis. t)

Země	1999	2000	2001	2002
ČR	572,5	481,9	421,2	332,3
Estonsko	53,7	59,8	61,4	54,6
Maďarsko	1 987,7	1 515,6	1 996,6	2 051,1
Litevsko	325,1	329,4	322,0	290,1
Lotyšsko	129,9	105,8	159,8	143,2
Polsko	5 625,9	5 892,3	5 521,3	4 667,4
Slovensko	658,4	468,8	406,1	363,5
Slovinsko	64,2	41,6	30,0	30,2
Celkem kandidátské země	9 417,4	8 895,2	8 918,4	7 932,4
Bělorusko	1 302,3	1 374,1	1 415,0	1 504,0
Bulharsko	1 706,9	1 421,6	1 415,5	1 434,3
Chorvatsko	504,4	432,1	480,9	506,9
Makedonie	537,4	540,6	544,9	533,8
Moldavsko	537,7	409,9	503,4	573,7
Rusko	12 839,7	12 975,0	13 735,0	13 440,5
Švýcarsko	291,5	289,5	261,4	261,9
Ukrajina	5 323,9	5 821,3	5 907,5	5 843,5
Celkem ostatní evropské státy	23 043,8	23 264,1	24 263,6	24 098,6

Pramen: ČSÚ, ŠÚ SR, FAOSTAT

Polsko

Podle údajů polského statistického úřadu dosahuje v roce 2003 celková pěstební plocha zeleniny 189 tis. ha, tj. 10% nárůst oproti roku 2002. Sklizeň polní zeleniny v Polsku v roce 2003 bude pravděpodobně jen mírně vyšší než v předchozím roce, a to v objemu 4,0 mil. t. Sklizeň cibule dosáhne pravděpodobně stejné úrovně jako v předchozích letech, i když se pěstební plocha zvýšila. Výměra pro pěstování bílého zelí vzrostla o 14 % na 31 tis. ha, avšak s produkcí vyšší pouze o 1 % v objemu 1,2 mil. t. Podobný vývoj je i u okurek a červené řepy.

Produkce polní zeleniny v Polsku (tis. t)

Druh	2000	2001	2002	2003 (odhad)	2003/2002 v %
CELKEM	5 520	5 195	3 948	4 014	+2
Z toho:					
- hlávkové zelí	1 899	1 710	1 189	1 200	+1
- květák	248	250	177	177	0
- cibule	720	659	585	585	0
- mrkev	947	922	692	720	+4
- červená řepa	504	466	311	310	0
- okurky	356	340	260	260	0
- rajčata	312	274	221	230	+4
- ostatní	534	574	513	559	+9

Pramen: Polský Centrální statistický úřad (GUS), Fruit and Vegetable Markets

Rumunsko

Tradiční pěstitelská země ovoce a zeleniny se dnes stala hlavním importérem rajčat, cibule, česneku a póru. Obchodní bilance cibule, česneku a póru je stejně pasivní jako např. u rajčat. Výrazný bilanční schodek je také u ostatních druhů zeleniny, ovoce a květin.

Slovensko

V roce 2002 bylo z celkové plochy 33,6 tis. ha sklizeno 363 482 t zeleniny, což představuje v porovnání s předchozím rokem téměř 11% pokles. Nejvýraznější nárůst produkce byl zaznamenán zejména u červeného zelí, póru, hlávkového salátu, kedluben, naopak výrazný pokles nastal u brokolice, melounů, rajčat a okurek nakládaček. Výměra skleníků činila 34,1 ha s objemem produkce 3 483 t zeleniny. Plochy zakryté fólií dosáhly 38,1 ha s produkcí 1 484 t zeleniny.

Celková bilance zahraničního obchodu SR se zeleninou je pasivní z objemového i finančního hlediska. Deficit v roce 2002 dosáhl objemu 47,2 tis. t, ve finančním vyjádření téměř 591 tis. SK. Podíl zahraničního obchodu SR se zeleninou se zeměmi EU činil 44 % z celkového dovozu a 4 % z celkového vývozu. Celkem bylo na Slovensko dovezeno 95,1 tis. t zeleniny, což představuje nárůst o 17,8 % oproti roku 2001. Na celkovém objemu dovozu se nejvíce podílel dovoz hlávkového zelí, kvěťáku, kapusty, cibule, česneku a póru.

Celkový vývoz zeleniny se zvýšil o 7 % na 47,9 tis. t, přičemž dominantní postavení zaujímaly okurky, dále rajčata a melouny.

Přehled o produkci zeleniny na Slovensku

Druh	Sklizňová plocha (ha)		Produkce zeleniny (t)	
	2001	2002	2001	2002
CELKEM	32 896	33 572	406 064	363 482
Z toho:				
- hlávkové zelí	6 454	6 161	128 531	83 810
- květák	939	991	11 396	10 084
- kapusta	465	696	5 312	8 643
- celer	154	267	1 601	2 491
- mrkev	3 025	2 915	37 079	43 272
- okurky nakládačky	2 427	1 658	17 612	13 241
- okurky salátové	927	935	16 118	13 885
- paprika	2 335	2 531	27 862	29 781
- rajčata	4 211	2 811	65 854	48 728
- cibule	3 241	3 160	33 460	29 692
- cukrová kukuřice	1 865	2 461	8 629	15 041
- salát hlávkový	96	330	835	1 822

Pramen: Situačná a výhľadová správa „Zelenina“, Bratislava 2003

OCHRANA TRHU V EU

Sektor ovoce a zeleniny zaujímá významné a do značné míry samostatné postavení ve Společné zemědělské politice ES (SZP ES), což je dáno jeho velkou druhovou a odrudovou rozmanitostí, rychlými změnami v nabídce a poptávce, omezenou dobu skladování a z toho vyplývajícími specifickými přístupy k řešení zásadních problémů. Ochrana trhu ovoce a zeleniny pomocí institucionálních cen (minimálních dovozních cen, referenčních cen a předepsaných vstupních cen) má v EU dlouholetou tradici.

Hlavní nařízení ES o společné organizaci trhu ovoce a zeleniny jsou:

- Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování nadprodukce z trhu
- Nařízení Rady ES č. 2200/1996
- Nařízení Komise ES č. 659/1997
- Nařízení Komise Es č. 1492/1997
- Nařízení Komise ES č. 1432/2003

- Poskytování dočasných finančních podpor pěstitelům ovoce a zeleniny
- Nařízení Komise ES č. 2220/1985
- Nařízení Rady ES č. 2200/1996
- Nařízení Komise ES č. 1433/2003
- Licence pro čerstvé ovoce a zeleninu
- Nařízení Rady ES č. 2200/1996
- Nařízení Komise Es č. 1291/2000
- Nařízení Komise ES č. 1961/2001
- Nařízení Komise ES č. 565/2002

- Vývozní a dovozní subvence pro čerstvé ovoce a zeleninu
- Nařízení Komise ES č. 1429/1995
- Nařízení Komise ES č. 2125/1995
- Nařízení Komise ES č. 2315/1995
- Nařízení Rady ES č. 2201/1996
- Nařízení Rady ES č. 2200/1996
- Nařízení Komise ES č. 565/1980
- Nařízení Rady ES č. 386/1990
- Nařízení Komise ES č. 800/1999
- Nařízení Komise ES č. 1291/2000
- Nařízení Komise ES č. 2090/2002

- Záruky pro čerstvé ovoce a zeleninu
- Nařízení Komise ES č. 2220/1985
- Nařízení Komise ES č. 800/1999
- Nařízení Komise ES č. 565/2000
- Nařízení Komise ES č. 1961/20001
- Nařízení Komise ES č. 1291/2000
- Nařízení Komise ES č. 1433/2003

- Dovozní licence pro banány
- Nařízení Rady ES č. 404/1993
- Nařízení Komise ES č. 896/2001
- Nařízení Komise ES č. 1291/2000

Pro sektor zpracovaného ovoce a zeleniny:

- Nařízení Rady ES č. 2201/1996
- Nařízení Komise ES č. 217/2002
- Nařízení Komise ES č. 1535/2003

Informace lze získat na následujících webových stránkách

- EURLEX: <http://europa.eu.int/documents/eur-lex/>
- Webový informační server: <http://isap.vlada.cz>
- Webový server SZIF: <http://www.szif.cz>
- Webový server MZe: <http://www.mze.cz>, úsek zahraniční vztahy, navigace – evropská integrace, kde lze najít seznam předpisů ES souvisejících se sektorem ovoce a zelenina.

Nařízení Komise ES č. 1972/2003, o přechodných opatřeních, které se mají přijmout ve vztahu k obchodu se zemědělskými výrobky z důvodu přistoupení deseti nových států do EU 1. května 2004. Přijetím stanovených opatření by se mělo předejít riziku vychýlení obchodu, které by poškodilo společnou organizaci zemědělských trhů (tzv. stanovení nadbytečných zásob daných produktů). Účinnost do 30. 4. 2007.

Kompenzace za stažení z trhu poskytované Společenstvím (EUR/100 kg) v jednotlivých marketingových rocích

Plodina	1997/1998	1998/1999	1999/2000	2000/2001	2001/2002	od 2002
Květák	9,34	8,88	8,41	7,94	7,48	7,01
Rajčata	6,44	6,12	5,80	5,47	5,15	4,83
Lilky	5,29	5,02	4,76	4,49	4,23	3,97
Melouny cukrové a vodní	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00

Pramen: Nařízení Rady (ES) č. 2200/96, ve znění pozdějších změn

Druhy zeleniny, na které se vztahují předepsané vstupní ceny a období pro jejich uplatňování v EU

CN - kód	Popis	Období uplatňování vstupní ceny	Vstupní cena v EUR/100 kg v roce 2004
0702 00 00	Rajčata čerstvá, chlazená	1. 1. – 31. 12.	
	1. 1. – 31. 3.		84,6
	1. 4. – 30. 4.		112,6
	1. 5. – 31. 5.		72,6
	1. 6. – 30. 9.		52,6
	1. 10. – 20. 12.		62,6
	21. 12. – 31. 12.	67,6	
0707 00 05	Okurky salátové, nakládačky čerstvé, chlazené	1. 1. – 31. 12.	
	1. 1. – konec února		67,5
	1. 3. – 30. 4.		110,5
	1. 5. – 30. 9.		48,1
	1. 10. – 10. 11.		68,3
	11. 11. – 31. 12.		60,5
0709 10 00	Artyčoky	1. 1. – 30. 6.	
	1.1. – 31.5.		82,6
	1.6. – 30.6.		65,4
	1.11. – 31.12.		94,3
0709 90 70	Tykve, cukety	1. 1. – 31. 12.	
	1. 1. – 31. 1.		48,8
	1. 2. – 31. 3.		41,3
	1. 4. – 31. 5.		69,2
	1. 6. – 31. 7.		41,3
	1. 8. – 31. 12.		48,8

Pramen: Nařízení Komise (ES) č. 1789/2003

Režim pro zpracovanou zeleninu byl reformován Nařízením Rady ES č. 2201/96, ve znění pozdějších pozměňovacích předpisů. Nařízení zahrnuje smlouvy mezi zpracovateli a organizacemi výrobců, opatření pro vyplácení produkčních podpor vybraných komodit, hektarových podpor a skladovacích podpor a opatření pro obchod se třetími zeměmi, včetně systému minimálních dovozních cen, speciálních ochranných opatření a přístupu k vývozním podporám.

Zpracované zeleninové výrobky přicházející v úvahu pro podporu produkce

Položka celního sazebníku	Popis
ex 0710 80 70	Rajčata loupaná, celá nebo části, zmrazená
ex 0712 90 30	Rajčata sušené plátky
2002 10 10	Rajčata celá nebo dělená, loupaná
2002 10 90	Rajčata celá nebo dělená, neloupaná
ex 2002 90	Rajčatová dřeň, ostatní nebo kečup
2002 90 11,19	Rajčatové šťávy
2002 90 31,39,91,99	Rajčatový koncentrát
2009 50	Šťáva z rajských jablek

Pramen: Nařízení Rady (ES) č. 2201/96, ve znění pozdějších změn

Výrobky, na jejichž dovoz se vyžadují dovozní licence - chřest konzervovaný, fazolové lusky, houby v konzervách, hrachové lusky, rajčatový koncentrát, rajčata loupaná a konzervovaná, rajčatová šťáva.

PĚSTOVÁNÍ ZELENINY V ČESKÉ REPUBLICE

Od roku 2002 došlo v rostlinné výrobě ke změně ve statistickém zjišťování, jehož základem jsou výsledky celoplošného strukturálního zemědělského sčítání Agrocensus 2000, které zahrnuje veškeré hospodařící subjekty v zemědělství, vymezené prahovými hodnotami, tj. výměrou od 1 ha zemědělské půdy a doplňkovými měřítky (**od výměry 1 500 m² pěstovaných intenzivních plodin** – sadů, květin, **venkovní zeleniny**, 1 000 m² vinic, 300 m² plochy skleníků a pařenišť). Těmito prahovými hodnotami je určena struktura a rozměr našeho zemědělství, který se tak stává srovnatelným s evropskými statistickými standardy i kritérii platnými v zemích EU. **Upouští se tak od dosavadního způsobu zjišťování, který kombinoval výsledky šetření dat z předložených výkazů zpravodajskými jednotkami a z kvalifikovaného odhadu struktury pěstebních ploch plodin u zahrádkářů a drobných pěstitelů**, se současným přihlédnutím k celkové výměře zemědělské a orné půdy vykazované v katastru nemovitostí.

Po získání údajů za sektor domácností obyvatelstva, který představuje cca 3,8 mil. subjektů, jsou údaje o plochách a produkci jednotlivých druhů zeleniny doplněny.

Průběh počasí v roce 2002 výrazně ovlivnil produkci zeleniny v ČR. První polovina roku se vyznačovala suchem, které bylo přerušováno místními přívalovými dešti, často doprovázené kroupami. Srážkový deficit z první poloviny roku a z předčasného nástupu horkého letního počasí počátkem června se začal rychle vyrovnávat na počátku srpna. Vrcholem rozkolísaného počasí byly povodně, kterými byla zničena či poškozena produkce zeleniny z celkové výměry 1 440 ha. Od září nastoupilo spíše chladné a deštivé počasí, které velmi znesnadňovalo mechanizovanou sklizeň zeleniny a mělo rovněž negativní vliv i na kvalitu a výnosy zeleniny.

Podle údajů ČSÚ byla v roce 2002 zelenina pěstována na ploše 17 954 ha. Vlivem extrémního počasí klesla celková produkce o 21 % na celkových 332 294 t zeleniny. Největší pokles zaznamenala produkce hlávkového zelí, květáku, cibule, kořenové zeleniny a pekingského zelí.

Vývoj osevních ploch konzumní zeleniny v ČR (ha)

Zelenina	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Celer	1 228	1 194	1 239	1 258	1 120	802	319	345
Cibule	6 078	5 322	5 721	6 023	5 571	4 817	2 468	2 755
Česnek	1 610	1 563	1 552	1 546	1 393	1 018	41	38
Hrách dřeňový	2 292	1 992	1 937	2 244	2 136	2 247	1 772	1 124
Kapusta	1 160	1 145	1 152	1 119	963	699	245	240
Kedlubny	1 473	1 409	1 359	1 334	1 092	818	123	107
Květák	2 210	2 166	2 132	2 100	2 041	1 645	907	903
Mrkev	3 941	3 592	3 715	3 607	3 203	2 533	976	889
Okurky nakládačky	3 169	3 230	3 092	2 799	2 712	2 209	604	426
Okurky salátové	1 270	1 264	1 193	1 189	1 145	833	198	141
Petržel	1 521	1 473	1 624	1 681	1 652	1 154	437	497
Rajčata	2 420	2 009	1 996	1 929	1 983	1 549	430	456
Zelí hlávkové bílé	*4 102	*3 883	*3 910	*3 788	*3 769	*2 882	*1 965	*2 015
Ostatní zelenina	4 290	3 873	4 001	4 150	3 535	3 024	2 182	2 240
Zelenina celkem	36 764	34 115	34 624	34 766	32 316	26 230	12 667	12 176

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje vždy k 31. 5. příslušného roku, * součet osevních ploch zelí hlávkového bílého a červeného
Od roku 2002 – údaje bez sektoru domácností obyvatelstva.

Sklizňová plocha zeleniny v ČR (ha)

Zelenina	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Brokolice	-	-	-	-	100	50	41	56 ³⁾
Celer	1 217	1 187	1 224	1 253	1 119	801	508	
Cibule	6 017	5 294	5 699	6 019	5 457	4 797	3 388	2 755 ¹⁾
Česnek	1 570	1 563	1 552	1 546	1 391	1 018	427	
Fazole na lusky	350	400	410	250	200	110	174	77 ³⁾
Hrách dřeňový	2 229	1 852	1 926	2 244	2 114	2 247	1 959	
Kapusta	1 152	1 142	1 147	1 119	963	697	424	
Kedlubny	1 458	1 409	1 359	1 334	1 091	816	395	
Květák	2 189	2 130	2 140	2 099	2 040	1 643	1 199	903 ¹⁾
Mrkev	3 915	3 551	3 693	3 602	3 152	2 532	1 592	888 ¹⁾
Okurky nakládačky	3 167	3 208	3 091	2 792	2 705	2 201	1 236	426 ²⁾
Okurky salátové	1 220	1 264	1 191	1 190	1 142	831	448	141 ¹⁾
Paprika zeleninová	450	420	420	320	250	213	206	211 ³⁾
Petržel	1 493	1 442	1 574	1 681	1 592	1 053	681	
Pór	.	.	370	700	500	250	159	168 ³⁾
Rajčata	2 354	1 957	1 988	1 929	1 978	1 547	872	456 ¹⁾
Salát hlávkový	850	800	760	700	500	100	225	
Špenát	700	500	488	750	550	440	385	
Zelí hlávkové *	4 097	3 799	3 894	3 779	3 746	2 874	2 324	2 015 ¹⁾
Zelí pekingské	.	.	520	800	800	333	353	323 ³⁾
Ostatní zelenina	1 685	1 623	1 013	630	607	1 495	2 501	
Zelenina celkem	36 113	33 541	34 459	34 737	31 997	26 048	17 954	

Pramen: ČSÚ, ZUČM

Poznámka: * zelí hlávkové bílé a červené, ¹⁾ odhady ČSÚ k 15. 9. 2003, ²⁾ odhady ČSÚ k 15. 8. 2003, ³⁾ údaje ZUČM
Rok 2002 – údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň zeleniny v ČR (t)

Zelenina	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Brokolice	-	-	-	-	800	600	491	840 ³⁾
Celer	21 648	19 949	20 745	21 822	18 242	12 768	7 190	
Cibule	100 409	83 085	88 172	99 145	76 402	84 086	63 177	41 577 ¹⁾
Česnek	8 285	8 177	7 700	7 679	7 111	5 405	2 239	
Fazolové lusky	1 225	1 400	1 800	1 250	850	2 062	2 784	616 ³⁾
Hrách dřeňový	9 077	7 573	8 409	9 462	7 105	9 800	7 510	
Kapusta	21 639	21 149	19 871	18 489	15 211	11 656	6 544	
Kedlubny	23 405	22 172	19 401	20 502	15 672	11 724	4 896	
Květák	35 989	34 252	35 268	33 606	28 558	22 959	15 764	13 975 ¹⁾
Mrkev	90 551	73 949	76 410	78 665	58 596	52 449	45 743	26 908 ¹⁾
Okurky nakládačky	34 124	37 596	31 953	34 246	25 535	24 575	25 812	7 887 ²⁾
Okurky salátové	18 644	18 699	16 723	17 862	15 122	10 766	8 811	4 735 ¹⁾
Paprika zeleninová	6 300	4 620	4 500	4 800	4 100	5 751	5 149	5 275 ³⁾
Petržel	17 445	16 420	17 218	18 654	15 747	10 732	6 443	
Pór	-	-	5 800	-	7 500	7 430	3 975	4 200 ³⁾
Rajčata	28 458	23 130	30 028	34 053	30 573	25 014	27 400	13 169 ¹⁾
Salát hlávkový	8 500	6 400	5 800	8 400	4 500	4 800	2 200	
Špenát	5 600	4 500	5 600	6 750	3 500	5 280	-	
Zelí hlávkové*	153 209	133 139	136 621	132 657	133 561	103 970	87 191	80 334 ¹⁾
Zelí pekingské	.	.	12 100	16 000	6 000	6 200	5 995	5 491 ³⁾
Ostatní zelenina	28 726	25 238	8 736	8 455	7 272	3 156	2 980	
Zelenina celkem	613 234	541 448	552 855	572 497	481 957	421 183	332 294	

Pramen: ČSÚ, ZUČM

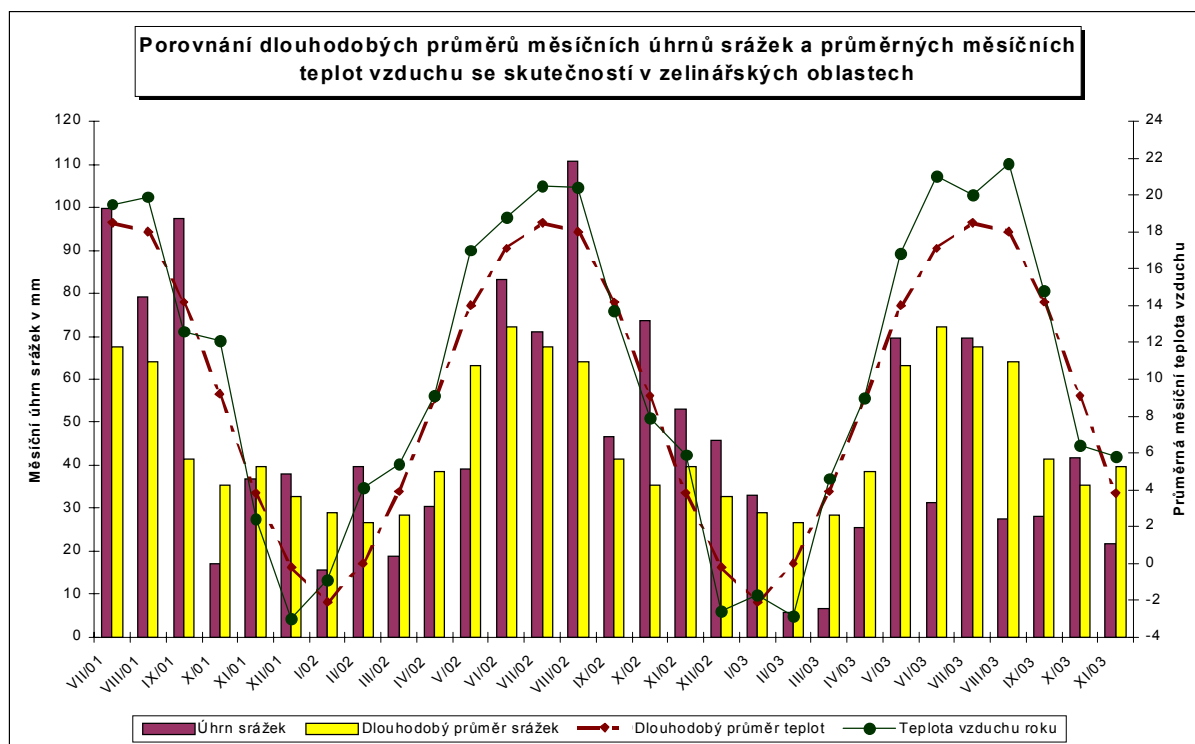
Poznámka: * zelí hlávkové bílé a červené, ¹⁾ odhady ČSÚ k 15. 9. 2003, ²⁾ odhady ČSÚ k 15. 8. 2003, ³⁾ údaje ZUČM, rok 2002 – údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Průměrný hektarový výnos v ČR (ha/t)

Zelenina	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Brokolice	-	-	-	-	8,00	8,40	11,96	
Celer	17,79	16,81	16,95	17,42	16,30	15,94	14,15	
Cibule	16,69	15,69	15,47	16,47	14,00	17,53	18,65	15,09 ¹⁾
Česnek	5,28	5,23	4,96	4,97	5,11	5,31	5,24	
Fazolové lusky	3,50	3,50	4,39	5,00	4,25	5,20	-	
Hrách dřeňový	4,07	4,09	4,37	4,22	3,36	4,36	3,83	
Kapusta	16,05	18,52	17,32	16,52	15,80	16,72	15,43	
Kedlubny	16,05	15,73	14,28	15,37	14,36	14,36	12,39	
Květák	16,44	16,08	16,48	16,01	14,00	13,98	13,15	15,48 ¹⁾
Mrkev	23,13	20,83	20,69	21,84	18,59	20,71	28,73	30,30 ¹⁾
Okurky nakládačky	10,77	11,72	10,34	12,27	9,44	11,17	20,88	18,49 ²⁾
Okurky salátové	15,29	14,79	14,05	15,02	13,25	12,95	19,67	33,55 ¹⁾
Paprika zeleninová	14,00	11,00	10,71	15,00	16,40	27,00	24,90	
Petržel	11,68	11,39	10,94	11,10	9,89	10,19	9,46	
Pór	.	.	15,68	18,00	15,00	26,00	23,35	
Rajčata	12,09	11,82	15,11	17,65	15,45	16,17	31,42	28,90 ¹⁾
Salát hlávkový	10,00	8,00	7,63	12,00	9,00	-	-	
Špenát	8,00	9,00	11,50	9,00	6,36	12,00	-	
Zelí hlávkové*	37,39	35,05	35,08	35,10	35,66	36,18	37,52	39,86 ¹⁾
Zelí pekingské	.	.	23,27	20,00	7,50	18,00	16,85	

Pramen: ČSÚ, ZUČM

Poznámka: * zelí hlávkové bílé a červené, ¹⁾ odhady ČSÚ k 15. 9. 2003, ²⁾ odhady ČSÚ k 15. 8. 2003, Rok 2002 – údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Vývoj pěstování zeleniny v roce 2003

Zimní období 2002/03 začalo po vydatných dešťových srážkách, které vedly k trvalému přemoknutí půdního profilu. Začátkem listopadu nastal výrazný pokles teplot, což způsobilo promrznutí půdy. Tato situace nebyla příznivá zejména pro pěstitele ozimých druhů zeleniny, kde

došlo k poškození (v některých lokalitách až ke zničení) zejména ozimé cibule, špenátu, a to v rozsahu 40 – 80 % osevních ploch.

Dlouhotrvající horké a suché počasí v roce 2003 mělo za následek značné ztráty na výnosech téměř všech druhů zeleniny. V letním období převažoval enormní výskyt škůdců (zejména dřepčků, mšic), zatímco napadení porostů zeleniny chorobami bylo minimální.

Košťálová zelenina

Porosty vlivem suchého a horkého počasí dozrávaly z různých termínů výsadby zhruba ve stejné době, a tak se na trhu střídala období nadprodukce s krátkými obdobími s vyrovnanou nabídkou a poptávkou. Proti roku 2002 se zvýšily pěstební plochy hlávkového zelí, květáku i kedluben.

Tato sezóna byla dobrá pro pěstitele květáku, i když nepříznivé počasí (nedostatek vláhy po výsadbě a chladné počasí v závěru sezóny) mělo v některých oblastech značně negativní dopad na objem i kvalitu produkce. Porosty dozrávaly téměř v jednom termínu, i přes různé termíny výsadby. Odhaduje se, že v důsledku toho nebyl květák sklizen přibližně z 25 % plochy.

Sucho a vysoké teploty měly negativní dopad i na porosty hlávkového zelí, které rychle dozrávaly, neměly potřebnou hustotu a z důvodu nízké poptávky v letních měsících byly některé porosty nesklizeny a zaorány. Předčasně dozrávaly i rané odrůdy pro průmyslové zpracování s výnosy spíše podprůměrnými. Zlepšení situace přinesl pro polopozdní a pozdní odrůdy kruhárenského a skladovatelného zelí srážkově nadprůměrný podzim. Počasí mělo mnohem výraznější negativní dopad na porosty hlávkové kapusty, jejichž vývoj byl značně zpomalen, hlávky byly malé a nedostatečně vyvinuté.

Plodová zelenina

Klimatické podmínky uplynulého roku byly příznivé pro pěstitele plodové zeleniny, zejména pak pro pěstitele paprik, u nichž bylo dosaženo nadprůměrných výnosů. Vzhledem k tomu, že plochy rajčat ve sklenících a fóliovnících zůstávají již několik let prakticky nezměněné (na úrovni 12 ha skleníků a 8 ha fóliovníků), je podíl zásobování trhu rajčaty z tuzemské produkce stále nízký. Produkce rajčat pro průmyslové zpracování se z důvodu poklesu poptávky zpracovatelských podniků snížila v posledních dvou letech cca o 25 %. Suché a horké počasí způsobilo nejen rychlé dozrávání polních rajčat v krátkém sledu, ale také nižší výnosy a předčasné ukončení sklizně. Domácí produkce okurek salátových je většinou roztráštěná, neschopná nabízet ucelené dodávky požadovaného množství po delší časové období, což dává prostor pro dovozy okurek ze zahraničí. Ke krizi došlo v roce 2003 u pěstování okurek nakládaček, a to především z důvodu ukončení činnosti významného zpracovatelského podniku na jižní Moravě, výrazného poklesu poptávky spotřebitelů vlivem vyšší úrovně samozásobení, apod. Řada pěstitelů pěstuje okurky bez uzavřených kontraktů se zpracovateli, což následně přináší značná rizika s jejich odbytem.

Kořenová zelenina

V uplynulém roce rozhodovalo o úspěšném pěstování kořenové zeleniny zavlažování (jeho technika a preciznost), což se projevilo především u petržele. Řada zasetých porostů nezešla nebo nedosáhla potřebné hustoty. U mrkve a celeru se z důvodu sucha očekával pokles výnosů, avšak vlivem vyšších dešťových srážek na podzim lze produkci těchto komodit označit za mírně nadprůměrnou. Z důvodu zvyšující se celoroční poptávky spotřebitelů se pěstební plochy ředkviček v posledních letech rozšiřují.

Cibulová zelenina

Porosty cibule v některých oblastech vzešly v důsledku sucha špatně, postupem roku docházelo k předčasnému dozrávání raných i poloraných odrůd. Lepší situace byla u pozdních a velmi pozdních odrůd cibule, přesto se průměrné výnosy snížily proti roku 2002 až o 30 % a pohybovaly se kolem 10 t/ha. Obdobná situace byla u pěstování póru. Vlivem nedostatku jakostního póru tuzemské produkce byly obchodníky upřednostňovány kvalitnější produkty z dovozu.

Listová zelenina

Z důvodu nárůstu poptávky po listové zelenině se v posledních letech významně zvyšuje zejména produkce ledového salátu na úkor hlávkového, roste zájem i o barevné druhy salátů. V roce 2003 trpěly porosty listové zeleniny vysokými teplotami, většina porostů dozrávala najednou a producenti v obavě před předčasným dozráním ve většině případů sklízeli saláty dříve. Z důvodu nižší jakosti hlávek měly však problémy s jejich odbytem na trhu.

Tržní produkce zeleniny

V ČR nejsou statisticky sledovány plochy s produkcí zeleniny tržních a netržních pěstitelů. Údaje o rozsahu a objemu produkce tržní zeleniny obsahují i údaje o pěstování meziplodin. Informace v následující tabulce jsou výsledkem šetření ZUČM.

Přehled o tržní produkci zeleniny v ČR

Druh zeleniny	2002				2003 (odhad)			
	Tržní produkce		Čistá TP		Tržní produkce		Čistá TP	
	ha ²⁾	tuny	tuny	podíl v % ¹⁾	ha	tuny	tuny	podíl v % ¹⁾
Brokolice	41	491	205	42	56	840	756	90
Celer	327	6 220	4 583	74	380	8 740	7 167	82
Cibule	2 926	70 235	58 529	83	2 731	54 620	49 158	90
Cukety	30	1 210	1 059	87	14	560	521	93
Česnek	44	218	196	90	129	1 032	991	96
Fazolové lusky	174	2 784	2 610	94	77	616	616	100
Hrách konz.	1 577	6 306	5 518	87	1 222	3 422	3 422	100
Kapusta hlávk.	156	3 894	3 115	80	191	4 775	4 297	90
Kapusta růžičk.	36	534	463	87	7	105	100	95
Kedlubny	153	3 670	2 905	79	159	4 452	4 007	90
Kukuřice cukr.	453	18 120	16 761	92	512	1 638	1 638	100
Květák	945	18 905	14 179	75	1 173	23 460	22 522	96
Mrkev	936	37 442	26 209	70	1 138	39 830	32 661	82
Okurky nakl.	776	27 160	20 952	77	394	11 820	10 047	85
Okurky sal.	129	1 930	643	33	164	2 460	2 214	90
Paprika	206	5 149	3 707	72	211	5 275	5 011	95
Pastinák	93	2 335	1 681	72	84	1 680	1 428	85
Petržel	513	8 729	6 162	71	340	4 080	3 468	85
Pór	159	3 975	2 862	72	168	4 200	3 570	85
Rajčata	368	12 875	11 036	86	335	11 725	10 553	90
Ředkvička	140	702	562	80	177	885	797	90
Řepa salátová	59	1 180	826	70	81	1 620	1 377	85
Saláty	225	5 615	4 043	72	327	8 175	7 603	93
Špenát	385	5 624	3 080	67	369	6 642	6 642	100
Zelí hlávkové bílé a červené	1 596	71 824	60 652	84	2 102	90 386	81 347	90
Zelí pekingské	353	5 995	3 526	59	323	5 491	4 667	85
Zelenina ostat.	477	1 349	1 139	84	506	3 950	3 862	98
Celkem	13 277	323 471	257 203	80	13 370	302 479	270 442	89

Pramen: ZUČM

Poznámka: ¹⁾ podíl na objemu TP, ²⁾ sklizené plochy TP (po odečtu pěstebních ploch zničených povodněmi)

Tržní produkce (TP) – tj. zboží, které se odbytje do obchodní sítě nebo pro zpracovatelský průmysl

Čistá tržní produkce (ČTP) – tj. odpočet odpadu a nestandardu od hrubé TP.

Významnou roli v odbytu zeleniny do sítě supermarketů zastávají odbytové organizace výrobců. V současné době pracuje na území ČR pět těchto organizací, a to: ZN FRUIT Znojmo se sídlem v Hodonicích, Jihomoravská zelenina – družstvo Velké Bílovice, Odbytové družstvo LITAZEL se sídlem v Bohušovicích nad Ohří, Zelinářské Centru Polabí, a. s., Přerov nad Labem a OZC Polabí, a. s. se sídlem v Semicích.

Struktura zelinářských podniků podléhá průběžným změnám. V roce 2003 z výsledků šetření ZUČM vyplývá, že se celkový počet pěstitelů, kteří vstupují s produkcí zeleniny na trh, snížil oproti minulému roku z 1 200 na 958. Úbytek ploch nastal u drobných pěstitelů s výměrou menší než 5 ha, a to z 966 na 730. K výraznému úbytku ploch došlo u pěstitelů s výměrou 50 – 100 ha. Tato plocha se pravděpodobně přiřadila k některé vyšší nebo nižší skupině. Setrvalý trend nárůstu ploch je u skupiny pěstitelů nad 10 ha.

Struktura pěstitelů zeleniny v ČR v roce 2002

Rozsah pěstování (ha)	Počet pěstitelů		Podíl (%)		Pěstební plocha (ha)	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
nad 500,1	3	2	0,3	0,2	1 979	1 679
200,1 – 500	8	9	0,7	0,9	2 180	2 700
100,1 – 200	17	18	1,4	1,9	2 398	2 630
50,1 – 100	30	23	2,5	2,4	2 099	1 574
30,1 – 50	34	34	2,8	3,5	1 273	1 446
20,1 – 30	24	32	2,0	3,3	613	901
10,1 – 20	64	60	5,3	6,3	923	963
5,1 – 10	54	50	4,5	5,2	393	453
1 – 5	234	105	19,5	11,0	610	338
ostatní	732	625	61,0	65,2	1 554	686
CELKEM	1 200	958	100,0	100,0	14 022	13 370

Pramen: ZUČM

SKLADOVÁNÍ ZELENINY V ČR

V roce 2003 se v porovnání s minulým rokem počet skladů pro skladování zeleniny nezvýšil, avšak v rámci finančních podpor programu SAPARD došlo k cca 15% zlepšení izolačních schopností stávajících skladovacích kapacit. V roce 2003 bylo naskladněno přibližně 64,7 tis. t zeleniny, z toho hlávkového zelí 21,2 tis. t, cibule 18,8 tis. t, mrkve 16,6 tis. t, celeru 3,5 tis. t, hlávkové kapusty 1,3 tis. t, petržele 957 t, pekingského zelí 859 t, póru 428 t a pastináku 314 t.

Struktura skladovacích kapacit v zelinářství ČR v roce 2003

Druh skladu	Počet skladů	Skladovací kapacita v t	Naskladněná zelenina v t
Chlazené	43	37 005	15 600
Chlazené s řízenou atmosférou	1	500	1 000
Větrané	74	74 620	48 100
CELKEM	118	112 125	64 700

Pramen: ZUČM

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL V ČR

Na základě výsledků vlastního šetření ZUČM v podnicích zpracovávajících zeleninu (tzn. na sušení, mrazení, konzervování apod.) se v roce 2003 v ČR zpracovalo celkem 83 620 t zeleniny, z toho cca 24 000 t hlávkového zelí bylo zpracováno na kvašení.

Uvedený přehled o nákupu zeleniny na zpracování představuje v roce 2002 cca 75 – 80 % celkového objemu zpracované zeleniny v ČR, protože zde nejsou zahrnuty zpracovatelské kapacity společností, které nejsou členy sdružení ZS KOLI.

Průběh konzervářské kampaně roku 2003 výrazně negativně ovlivnil vývoj počasí, a to v objemu sklizně a nákupu důležité konzervářské suroviny – hrášku. Naproti tomu průběh počasí měl příznivý vliv na sklizeň plodové zeleniny (okurek nakládaček, rajčat a papriky). Nákup těchto surovin byl uskutečněn až do výše potvrzených smluv na odběr hotových výrobků a dá se předpokládat, že bude dosaženo vyššího objemu nákupu. Objem zpracování zelí a kořenové zeleniny bude pravděpodobně na úrovni loňského roku.

Nákup zeleniny v ČR pro konzervářský průmysl (t)

Druh	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Celer	1 274	1 924	756	1 566	1 884	1 366	1 120	1 055	1 600	1 364
Cuketa	444	1 278	719	751	1 201	1 224	676	293	960	659
Česnek	60	309	291	257	39	80	20	0	15	20
Cibule suchá	2 304	2 345	1 522	2 262	2 736	1 941	2 067	1 641	2 177	2 375
Cibule nakládačka	213	106	209	336	202	139	380	333	466	481
Fazolka lusky	496	30	.	275	216	210	169	154	144	158
Ferony	.	.	303	463	448	519	130	201	299	444
Hrášek zrno	1 131	2 587	2 878	3 702	2 970	2 755	2 445	1 987	3 918	3 110
Kopr	85	130	181	106	215	47	119	142	220	169
Křen	4	226	324	484	437	327	512	393	218	364
Kukuřice cukrová	.	.	627	489	244	230	82	146	660	488
Květák	43	47	17	2	5	9	13	20	23	32
Mrkev, karotka	3 451	2 598	1 473	2 466	3 071	2 096	1 926	1 812	2 886	2 578
Okurky naklád.	2 690	9 723	5 604	8 303	11 070	7 980	6 469	4 326	10 969	15 659
Okurky salátové	622	635	24	604	131	.	254	253	346	482
Paprika zelená	1 846	4 065	2 180	3 219	2 588	2 944	2 140	1 677	1 859	2 450
Paprika červená	782	3 522	1 897	3 594	4 110	3 157	925	2 013	2 432	2 801
Petržel	38	206	19	127	68	47	61	790	22	20
Rajčata červená	1 683	3 391	3 801	2 500	2 000	2 990	9 102	11 000	6 633	7 420
Řepa červená	1 698	2 224	1 330	1 775	1 523	901	924	1 206	1 294	1 793
Tykev	111	563	190	13	132	510	293	218	140	111
Zelí bílé	13 596	4 120	3 796	7 653	6 157	5 004	3 170	4 269	4 786	5 961
Zelí červené	853	1 905	1 164	1 468	1 545	722	535	634	875	1 084
Zelí kysané	.	.	69	209	786	988	870	180	999	1 211
Ostatní	222	1 207	551	304	664	154	101	30	344	-
Celkem	33 659	43 172	29 925	44 958	44 443	36 340	34 503	34 773	44 285	51 216

Pramen: Zájmové sdružení právnických osob konzervářsko-lihovarského průmyslu

Ceny nakupované zeleniny pro zpracování v konzervářenském průmyslu (Kč/kg)

Druh zeleniny	2001	2002	Druh zeleniny	2001	2002
Cibule suchá	6,00 – 10,00	7,00 – 13,00	Kukuřice cukrová	14,00 – 19,00	14,00 – 15,50
Celer	4,00 – 5,70	4,00 – 8,00	Okurky nakládačky	9,00 – 21,00	3,00 – 17,00
Cuketa	2,00 – 3,00	2,00 – 2,50	Okurky salát.	3,00 – 10,00	3,00 – 4,80
Červená řepa	2,20 – 3,00	2,00 – 3,80	Paprika červená	12,00 – 29,00	16,50 – 20,00
Tykve	5,00 – 6,50	6,50	Paprika zelená	11,00 – 13,50	8,00 – 14,50
Feferony	21,00 – 25,90	15,00 – 26,30	Petržel	5,00 – 6,00	5,50
Hrášek zrno	7,30 – 8,00	7,00 – 8,40	Rajčata prům.	2,90 – 3,10	2,60 – 3,00
Karotka, mrkev	2,10 – 3,90	2,50 – 6,00	Zelí bílé	2,00 – 2,70	1,80 – 4,50
Kopr	5,00 – 5,70	5,50 – 5,70	Zelí červené	2,20 – 3,50	2,60 – 4,50
Křen	32,00 – 35,00	13,00 – 18,00	Zelí kysané	4,00 – 7,00	4,50 – 7,00

Pramen: *Zájmové sdružení právnických osob konzervářensko-lihovarského průmyslu*

Poznámka: uvedené ceny jsou ročními průměry jednotlivých podniků

Výroba zeleninových výrobků ZS KOLI v roce 2002

Druh zeleninového výrobku	Výroba v tunách
Zeleninové výrobky celkem	96 140
Z toho:	
Sterilovaná zelenina	22 157
Sterilované směsi a saláty	15 456
Sterilované okurky	28 151
Zelí bílé	8 945
Zelí červené	1 656
Zelí kysané	3 130
Kečupy	11 550
Rajský protlak	2 975

Pramen: *Zájmové sdružení právnických osob konzervářensko-lihovarského průmyslu*

Přehled o výrobě vybraných výrobků ve zpracovatelském průmyslu ČR (t)

Název	1999	2000	2001	2002
Zelenina zmrazená (kromě brambor)	17 727	17 546	20 511	19 301
Zelenina sušená (listová, kořenová, cibulová, ostatní), též rozřezaná, rozdrčená, v prášku	0	203	250	219
Zelenina (kromě okurek), ovoce nebo ořechy konzervované v octě nebo v kyselině octové	35 650	31 291	33 996	34 284
Okurky konzervované octem nebo kyselinou octovou	25 928	15 236	26 099	24 150
Kečup a podobné omáčky z rajčat	-	22 967	32 629	32 688

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Publikované údaje jsou zjišťovány u organizací (právnických a fyzických osob) s převažující průmyslovou činností a s počtem zaměstnanců 20 a více.

DOVOZ A VÝVOZ ZPRACOVANÉ ZELENINY

Dovoz zpracované zeleniny a zeleninových výrobků zaznamenal v roce 2002 v porovnání s předchozím rokem 10% nárůst a dosáhl tak objemu 68 509 t. Nejvíce zpracované zeleniny bylo do ČR dovezeno ze zemí CEFTA (50 %), země EU se na celkovém dovozu zeleninových výrobků podílely 36 %. Mezi největší dovozce této komodity patřilo Polsko s téměř 29% podílem na celkovém dovozu, následovalo Slovensko a Maďarsko (s podílem 10 %), dále Itálie (s 9% podílem), a Čína (se 7% podílem).

Dovoz zpracované a konzervované zeleniny celkem

Název	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Zelenina vařená, zmrazená	18 492	351 309	22 753	420 690	25 380	471 317	25 071	409 748
Zelenina prozatím. konzerv.	1 743	20 715	1 864	27 870	2 488	28 085	1 151	10 799
Zelenina sušená	2 123	156 930	2 132	158 74	1 988	154 549	1 853	119 280
Zelenina konzerv. v octě nebo kyselině octové	3 877	83 041	6 990	130 255	8 351	149 472	7 847	134 932
Rajčata konzerv., ne v octě	11 161	254 329	11 075	222 222	11 673	239 808	10 010	196 189
Šťáva z rajských jablek	825	11 179	445	6 091	533	7 048	994	11 426
Kečupy aj. omáčky z rajčat	3 291	79 890	3 274	76 544	3 055	69 671	2 446	59 627
Kukuřice konzerv. ne v alkoholu, neslazená	298	20 267	262	16 038	354	22 878	459	28 258
Zelenina konzerv. jinak než v octě, nezmrázená	11 692	206 666	13 287	224 932	14 687	268 467	15 091	262 479
CELKEM	53 502	1 136 326	62 082	1 283 376	68 509	1 411 295	64 922	1 232 738

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Vývoz zpracované zeleniny a zeleninových výrobků z ČR se v roce 2002 se snížil o 6,3 % na celkových 19 217 t, hlavně z důvodu poklesu vývozu zmrazené a konzervované zeleniny v octě. V porovnání s rokem 2001 se zvýšil vývoz zpracované zeleniny a zeleninových výrobků na Slovensko (ze 43 % na 47 %) a do Rakouska (z 9 % na 14 %), naopak vývoz do Polska poklesl (z 39 % na 25 %).

Vývoz zpracované a konzervované zeleniny celkem

Název	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Zelenina vařená, zmrazená	3 073	73 801	3 791	86 855	2 408	59 702	2 110	45 855
Zelenina prozatímně konzervovaná	19	478	0	0	0	11	3	32
Zelenina sušená	426	30 827	508	35 115	841	49 445	1 140	50 616
Zelenina konzerv. v octě nebo kyselině octové	5 335	91 729	5 165	103 240	3 804	81 236	3 877	76 098
Rajčata konzervovaná, ne v octě	1 326	46 849	1 294	42 278	1 209	34 966	687	17 289
Šťáva z rajských jablek	287	4 077	235	2 440	221	2 496	70	806
Kečupy aj. omáčky z rajčat	6 677	177 590	7 968	206 581	9 264	234 052	8 052	207 839
Kukuřice konzerv. ne v alkoholu, neslazená	20	1 843	55	4 147	96	7 912	76	9 222
Zelenina konzerv. jinak než v octě, nezmrázená	1 616	34 815	1 499	39 454	1 374	40 353	1 258	35 781
CELKEM	18 779	462 009	20 505	520 110	19 217	510 173	17 273	443 538

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Celková bilance zahraničního obchodu se zpracovanou zeleninou je pasivní jak z objemového tak i z finančního hlediska. Schodek platební bilance se meziročně neustále zvyšuje; v roce 2002 dosáhl úrovně 901,1 mil. Kč, což představuje nárůst oproti předchozímu roku o 149,7 mil. Kč. Zvýšila se rovněž záporná bilance z objemového hlediska na celkových 49,3 tis. t, což je nárůst o 7,9 tis. t.

Podrobnější údaje o dovozu a vývozu zpracované zeleniny a zeleninových výrobků jsou uvedeny v příloze č. 2 této zprávy.

SPOTŘEBA ZELENINY V ČR

Trend poklesu spotřeby zeleniny v hodnotě čerstvé pokračoval i v roce 2002, kdy spotřeba pravděpodobně dosáhne 78,7 kg na osobu a rok, to znamená proti roku 2001 pokles o 3,4 kg. Snížila se prakticky spotřeba všech druhů zeleniny, k výraznému zvýšení došlo pouze u melounu, mírný nárůst spotřeby byl zaznamenán u okurek, papriky, rajčat a salátu.

Spotřeba zeleniny v ČR v hodnotě čerstvé (kg/osoba/rok)

Rok	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
Spotřeba	73,6	69,7	74,2	75,8	78,0	79,5	81,1	82,2	85,3	82,9	82,1	78,7

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * - odhad MZe

Vývoj roční spotřeby zeleniny v hodnotě čerstvé (včetně výrobků) podle druhů na jednoho obyvatele v ČR v kg

Druh zeleniny	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
Celer	2,3	2,5	2,1	2,0	2,1	2,1	2,3	2,3	2,1	1,7	1,3
Cibule	10,3	10,1	10,2	11,2	11,4	10,6	11,6	11,0	10,6	11,2	9,9
Česnek	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,1	0,8
Fazolové lusky	0,4	0,4	0,4	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
Hrachové lusky•	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	0,9	0,7	0,9	0,7
Kapusta	1,7	2,3	2,1	2,2	2,1	2,0	1,9	1,8	1,6	1,2	0,8
Kedlubny	2,1	2,4	1,9	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,5	2,2	1,8
Květák	4,8	5,0	5,1	4,9	4,3	4,3	4,4	4,1	3,9	3,4	3,2
Melouny	0,9	1,8	2,3	3,4	3,1	3,4	3,9	5,3	4,9	5,7	7,3
Mrkev	8,2	8,2	7,7	8,1	9,0	8,6	8,7	8,8	7,4	6,9	6,6
Okurky nakládačky	4,1	3,7	4,5	4,3	4,3	4,2	3,7	3,8	2,9	3,1	3,3
Okurky salátové	3,9	3,5	4,4	4,3	6,4	6,5	6,0	6,6	6,1	5,5	5,7
Paprika zeleninová	1,8	2,5	3,5	3,8	3,2	3,3	3,8	4,0	4,0	4,3	5,1
Petržel	1,5	1,6	1,6	1,7	1,8	1,6	1,7	1,8	1,6	1,6	1,1
Rajčata	6,9	6,5	6,9	8,2	6,8	6,8	7,4	8,9	8,9	9,4	9,7
Salát hlávkový	1,3	1,2	1,3	1,4	1,0	1,0	0,8	1,0	1,1	0,9	1,0
Špenát	0,8	1,0	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
Zelí hlávk. Bílé a červené	10,9	13,8	12,4	12,3	12,8	14,0	14,4	14,1	14,5	12,7	10,5
Ostatní zelenina	-	-	-	4,0	4,8	6,3	5,1	4,9	6,7	7,9	7,5

Pramen: ČSÚ

Poznámka: • vyluštěná hrachová zrna, * odhad MZe

CENOVÝ VÝVOJ

Ceny zemědělských výrobců

U většiny sledovaných druhů zeleniny se CZV v roce 2002 snížily proti roku 2001. Největší pokles cen byl zaznamenán u květáku (-32,3 %), salátových okurek (-26,9 %), papriky (-22,3 %), póru (-21,3 %) a hlávkového salátu (-17,8 %). K výraznému zvýšení došlo u hlávkového červeného zelí (+34,7 %), celeru (+28,5 %) a cibule (+17,4 %).

V průběhu roku 2003 nedostatek určitých druhů domácí zeleniny vlivem nepříznivého průběhu počasí ovlivnil i ceny zemědělských výrobců. V porovnání s rokem 2002 se u většiny sledovaných druhů zeleniny ceny zvýšily. K největšímu nárůstu CZV došlo u ředkviček (+36 %), hlávkové kapusty (+33,7 %), póru (+31 %) a salátů (+22 %). Naopak průměrné CZV u papriky, hlávkového zelí, mrkve, celeru a cibule vykazují na rozdíl od minulého roku značný pokles.

Průběh cen zemědělských výrobců u vybraných druhů zelenin podle jednotlivých měsíců je uveden v příloze č. 1 této zprávy.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh zeleniny	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Celer bez natě	7 975	8 776	8 409	8 326	8 407	8 420	10 822	10 347
Cibule suchá	4 826	6 842	8 528	5 180	5 308	5 023	5 899	5 655
Česnek	29 332	39 030	-	33 067	34 716	33 069	27 498	32 050
Hrášek	7 469	-	-	7 330	6 875	-	-	-
Kapusta hlávková ²⁾	7 034	6 833	6 075	5 205	6 119	6 276	5 782	7 732
Kedlubny bez natě	6 104	4 800	4 893	3 389	3 982	5 007	4 196	5 420
Kedlubny s natí ¹⁾	21 694	24 962	25 886	26 351	28 443	29 150	26 147	30 063
Květák	10 299	11 890	10 439	11 085	11 705	15 546	10 523	11 661
Mrkev bez natě	5 427	5 367	5 554	5 994	4 744	5 720	6 416	5 990
Okurky nakládačky	12 582	12 439	11 754	9 893	12 667	12 955	11 869	11 001
Okurky salátové	17 172	18 997	21 446	15 807	21 353	20 097	14 689	15 446
Paprika zeleninová	26 758	32 291	28 938	28 202	27 290	23 075	17 922	14 583
Petržel bez natě	10 361	10 418	11 685	11 225	13 311	13 522	12 944	12 959
Pór	14 505	14 115	14 613	12 825	11 423	15 625	12 291	16 151
Rajčata	20 922	19 344	18 830	17 920	21 785	23 125	19 390	21 836
Ředkvička ³⁾	22 480	20 581	20 293	22 017	18 885	24 566	24 255	32 964
Salát ⁴⁾	24 067	17 867	23 414	24 688	22 846	32 559	26 748	32 587
Špenát	2 342	2 497	2 626	2 720	2 807	3 038	2 730	3 000
Zelí hlávk. červené ⁵⁾	5 797	5 104	4 773	4 522	4 829	4 773	5 584	5 584
Zelí hlávkové bílé ⁵⁾	4 083	3 655	3 525	3 523	3 596	3 986	5 371	4 658

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ 6 ks = 1 kg, ²⁾ 1 ks = 1 kg, ³⁾ 6 svazků = 1 kg, ⁴⁾ 6 ks = 1 kg, ⁵⁾ 1 ks = 1 kg

Spotřebitelské ceny

Spotřebitelské ceny sledovaných druhů zeleniny byly v roce 2002 v porovnání s rokem 2001 vyšší zejména u hlávkového zelí (+31,5 %), rajčat (+11,5 %), cibule (+17 %) a salátových okurek (+6,8 %). K propadu cen došlo zejména u melounů (-22,4 %), papriky (-8,5 %) a mrkve (-7,1 %). U hlavních druhů zeleniny bylo zvýšení spotřebitelské ceny odrazem vyšší ceny zemědělských výrobců.

Průměrné spotřebitelské ceny zmíněných druhů zeleniny za rok 2003 klesly s výjimkou ceny papriky, která se zvýšila o 9 %. Největší cenový pokles byl zaznamenán u hlávkového zelí (-15,9 %), melounů (-11,9 %), rajčat (-11,8 %) a mrkve (-7,6 %).

Průběh spotřebitelských cen u vybraných druhů zeleniny podle jednotlivých měsíců je uveden v příloze č. 1 této zprávy.

Průměrné roční spotřebitelské ceny vybraných druhů zeleniny v ČR v Kč/kg

Druh zeleniny	MJ	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Cibule suchá	kg	10,70	14,72	21,39	11,67	10,65	11,91	13,95	13,74
Česnek	kg	58,98	70,05	63,15	53,72	48,57	-	-	-
Květák	kus	25,92	28,32	27,49	29,56	28,33	31,53	30,39	28,92
Melouny	kg	29,38	33,25	35,96	33,94	31,39	40,33	31,30	27,57
Mrkev bez natě	kg	15,38	14,67	16,64	17,57	12,83	18,02	16,73	15,46
Okurky salátové	kg	32,73	34,70	39,44	34,71	38,00	37,81	40,40	38,24
Paprika zeleninová	kg	57,65	71,04	63,67	56,59	59,39	66,09	60,47	65,94
Rajčata	kg	42,18	37,99	39,91	39,14	42,03	37,03	41,29	36,40
Zelí bílé	kg	11,27	9,51	10,13	9,61	8,64	10,18	13,39	11,26

Pramen: ČSÚ

ZAHRANIČNÍ OBCHOD ČR

DOVOZ

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR má meziroční rostoucí trend, k čemuž výrazně přispívá i nedostatečné zásobování trhu kvalitní tuzemskou produkcí. V roce 2002 dosáhl dovoz čerstvé zeleniny objemu 361,8 tis. t, což je oproti předchozímu roku 15% nárůst. Největší podíl na celkovém dovozu mají tradičně melouny, rajčata, salátové okurky a paprika, vysokých objemů dosáhly také dovozy cibule, hlávkového zelí a mrkve. Největším dovozcem zeleniny bylo v roce 2002 Španělsko (81,0 tis. t), dále Maďarsko (52,4 tis. t), Polsko (48,1 tis. t), Slovensko (39,9 tis. t) a Nizozemsko (36,5 tis. t). Země EU se na celkovém objemu dovozu zeleniny podílely 53,3 % a země CEFTA 40,4 %.

V období od ledna do konce listopadu 2003 bylo do ČR dovezeno 364,6 tis. t čerstvé zeleniny, přičemž 48 % z celkového objemu pocházelo ze zemí EU a 44 % ze zemí CEFTA. Největšími dovozci čerstvé zeleniny bylo v uvedeném období roku 2003 Španělsko (75,6 tis. t), Polsko (65,8 tis. t), Maďarsko (54,5 tis. t) a Slovensko (38,3 tis. t).

Podrobnější přehled o zahraničním obchodu ČR s významnými evropskými zeměmi je uveden v příloze č. 3 této zprávy.

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR

Druh	2000	2001	2002	2003 ¹⁾	2000	2001	2002	2003 ¹⁾
	v tunách				v tis. Kč			
ZELENINA CELKEM	292 193	314 595	361 840	364 617	3 653 172	4 123 020	4 506 407	4 283 853
Z toho:								
Celer hlízový	3 183	2 274	3 446	3 555	23 698	24 096	28 626	29 763
Celer ne hlízový	274	241	300	293	3 872	4 095	4 821	5 116
Cibule	25 608	25 818	25 729	37 444	86 880	112 660	167 209	205 413
Cibule-šalotka	27	61	44	75	906	1 248	1 302	1 288
Čekanka	100	96	115	136	4 240	4 308	4 532	4 980
Česnek	5 609	5 771	6 589	6 937	110 220	131 472	119 426	91 596
Fazole	33	51	49	36	1 554	2 329	2 426	2 002
Fenykl hlíznatý	46	55	52	49	1 481	1 805	1 410	1 608
Hrách	114	227	311	135	3 319	7 772	8 431	5 982
Chřest	35	70	71	96	3 970	5 147	5 104	6 113
Kapusta růžičková	266	232	169	243	3 653	3 664	3 645	4 739
Kapusta hlávk., kedlubny	3 085	3 732	4 931	4 982	41 395	47 712	61 550	63 837
Křen	974	827	989	913	29 415	20 909	18 857	20 652
Kukuřice cukrová	18	60	28	26	675	974	520	509
Květák	11 947	10 778	15 493	13 964	111 436	108 538	134 580	129 425
Brokolice	2 111	2 373	2 814	3 243	49 894	60 385	68 173	78 732
Lilek	296	343	425	421	8 954	10 767	12 444	12 678
Melouny	50 152	58 916	75 414	79 004	270 655	361 894	370 392	397 242
Mrkev	16 879	18 311	20 350	20 905	67 474	152 635	149 406	135 530
Okurky nakládač.	3 982	6 614	7 394	6 145	48 398	73 668	65 664	52 480
Okurky salátové	47 936	42 821	48 136	42 408	682 076	619 857	605 853	571 544
Paprika zeleninová	33 907	38 276	44 687	38 142	772 834	927 863	970 769	879 654
Pór	4 372	4 222	5 096	5 162	54 872	78 288	82 558	78 185
Rajčata	52 666	65 323	67 022	64 946	974 574	1 025 259	1 179 844	1 078 435

Tabulka pokračuje na následující straně

Dokončení tabulky

Druh	2000	2001	2002	2003 ¹⁾	2000	2001	2002	2003 ¹⁾
v tunách				v tis. Kč				
Ředkvička, řepa sal.	3 710	3 956	5 087	5 992	58 289	64 031	80 862	93 641
Salát hlávkový	3 281	3 855	4 935	4 658	79 710	92 731	110 297	111 488
Salát ne hlávkový	265	221	242	299	13 424	11 739	8 398	14 628
Špenát	63	82	97	80	1 960	3 163	2 691	2 925
Tykve	210	287	396	428	5 126	7 375	9 299	9 393
Zelí bílé, červené	12 559	10 768	13 461	15 356	33 397	61 611	105 432	79 247
Zelí pekingské	7 103	7 131	6 966	7 727	72 240	70 256	89 486	76 040

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaj včetně brokolice, ¹⁾ období od 1. 1. – 30. 11. 2003

VÝVOZ

Vývoz čerstvé zeleniny z ČR v roce 2002 se mírně zvýšil oproti předchozímu roku na 6,6 tis. t. Mezi významnější vývozní komodity patřila mrkev, rajčata, hlávkové zelí, hrášek, dále chřest a cibule. Největší objem zeleniny směřoval na trhy zemí EU (53,6 %), a to zejména do Rakouska (1,4 tis. t) a Nizozemska (1,3 tis. t). Do zemí CEFTA bylo vyvezeno 46 % z celkového vývozu zeleniny; největším odběrateli bylo Slovensko a Polsko.

V období od ledna do listopadu roku 2003 bylo vyvezeno z ČR téměř 9,6 tis. t zeleniny, což je způsobeno zejména nárůstem vývozu hrášku, mrkve a rajčat. Největšími odběrateli byly země EU (48 %), na trh zemí CEFTA směřovalo 44 % z celkového vývozu čerstvé zeleniny.

Vývoz čerstvé zeleniny z ČR

Druh	2000	2001	2002	2003 ¹⁾	2000	2001	2002	2003 ¹⁾											
ZELENINA				v tunách				v tis. Kč											
CELKEM				6 949				6 482				6 638				9 574			
Z toho:																			
Celer hlízový	72	16	42	29	538	232	402	367											
Cibule	518	305	356	509	3 823	2 235	2 964	3 468											
Čekanka	94	244	129	202	305	1 365	693	1 789											
Česnek	146	155	61	89	6 262	6 954	2 457	1 542											
Fazole	11	0	0,3	0,3	203	0	20	18											
Hrách	1 788	771	781	2 733	10 141	5 616	3 311	12 869											
Chřest	450	359	651	550	11 240	12 930	26 038	22 021											
Kapusta růžičková	20	21	6	20	296	166	119	372											
Kapusta hlávková	92	140	48	35	589	929	674	577											
Květák	56	85	146	118	931	1 549	1 902	1 921											
Brokolice	16	58	20	50	429	1 400	734	1 568											
Melouny	62	81	181	85	879	1 353	1 708	1 661											
Mrkev	1 069	1 853	1 449	1 823	3 384	5 123	4 428	6 981											
Okurky nakládačky	18	0,5	46	196	61	18	576	801											
Okurky salátové	143	242	381	270	3 162	6 156	8 603	5 549											
Paprika zeleninová	96	239	144	333	3 699	9 922	5 269	8 531											
Pór	41	80	51	133	721	1 552	1 248	2 207											
Rajčata	828	923	961	1 658	24 112	23 956	25 541	42 071											
Salát hlávkový	37	246	114	115	2 653	7 815	5 786	5 664											
Ředkvička, řepa salát.	778	182	49	181	10 289	3 242	688	1 418											
Zelí bílé, červené	273	270	902	254	1 027	1 267	3 250	1 251											
Zelí pekingské	51	88	62	44	551	923	1 042	553											

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaj včetně brokolice, ¹⁾ období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní a má výrazný prohlubující se trend. Úhrnné pasivum v roce 2002 dosáhlo nejvyšší úrovně posledních devíti let a činilo 4,41 mld. Kč, tj. oproti roku 2001 nárůst o více než 9 %.

Bilance zahraničního obchodu České republiky

Jednotky	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Tuny	-239 908	-251 763	-273 251	-278 991	-285 244	-308 113	-355 202	-355 043
Tis. Kč	-2 793 328	-3 086 084	-3502 522	-3 431 901	-3 562 117	-4 026 609	-4 407 099	-4 158 148

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

ZAHRA NIČNÍ OBCHOD ČR SE ZEMĚMI CEFTA

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR ze zemí CEFTA včetně Slovenska v roce 2002 v porovnání s rokem 2001 vzrostl v objemovém vyjádření téměř o 14 % z 128,6 tis. t na celkových 146,2 tis. t. Finanční hodnota dovozu vzrostla z 1,22 mld. Kč na 1,25 mld. Kč. Největšími dodavateli bylo Maďarsko a Polsko.

Od ledna do listopadu roku 2003 se dovezlo 162,2 tis. t čerstvé zeleniny v hodnotě 1,31 mld. Kč.

Celkový vývoz čerstvé zeleniny dosahuje stále velmi nízkých úrovní, v roce 2002 bylo do zemí CEFTA včetně Slovenska vyvezeno 3,0 tis. t zeleniny v hodnotě 60,75 mil. Kč. Největší objem vývozu směřoval na Slovensko a do Polska.

Vývoz v období od ledna do listopadu roku 2003 vzrostl a činil 5,8 tis. t zeleniny v hodnotě 70,26 mil. Kč.

Podrobnější přehled o zahraničním obchodu ČR se zeměmi CEFTA je uveden v příloze č. 3 této zprávy.

BILANCE PRODUKCE A UŽITÍ ZELENINY

Bilance produkce a užití cibule v ČR (tis. t)

Ukazatel	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03
Domácí produkce celkem	99,1	76,4	84,1	63,2
z toho: tržní produkce	76,1	64,9	69,4	58,5
samozásobení	23,0	11,5	14,7	4,7
Dovoz	13,2	36,7	20,0	30,4
Celková nabídka	122,1	113,1	104,1	93,6
Dodávky na trh a zprac. průmyslu	72,8	90,1	78,0	81,5
Samozásobení	18,4	9,8	11,8	4,5
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce	30,5	12,7	13,9	7,2
Vývoz	0,4	0,5	0,4	0,4
Celkové užití	122,1	113,1	104,1	93,6

Pramen: ČSÚ, GŘC, ZUČM

Poznámka: marketingový rok od 1. 8. do 31. 7.

Bilance produkce a užití mrkve v ČR (tis. t)

Ukazatel	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03
Domácí produkce celkem	78,7	58,6	52,4	45,7
z toho: tržní produkce	49,3	41,9	42,0	37,4
samozásobení	29,4	16,7	10,4	8,3
Dovoz	15,2	19,1	18,5	22,3
Celková nabídka	93,9	77,7	70,9	68,0
Dodávky na trh a zprac. průmyslu	54,1	49,9	55,4	51,9
Samozásobení	23,5	13,4	8,8	8,3
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce	15,8	13,4	4,4	6,4
Vývoz	0,5	1,0	2,3	1,4
Celkové užití	93,9	77,7	70,9	68,0

Pramen: ČSÚ, GŘC, ZUČM

Poznámka: marketingový rok od 1. 9. do 31. 8.

Bilance produkce a užití hlávkového zelí v ČR (tis. t)

Ukazatel	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03
Domácí produkce celkem	132,7	133,6	104,0	87,2
z toho: tržní produkce	104,8	101,0	82,9	71,8
samozásobení	27,9	32,6	21,1	15,4
Dovoz	9,9	13,4	10,2	15,3
Celková nabídka	142,6	147,0	114,2	102,5
Dodávky na trh a zprac. průmyslu	98,5	98,8	80,2	79,1
Samozásobení	22,3	27,7	19,0	13,9
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce	21,4	20,3	14,5	8,7
Vývoz	0,4	0,2	0,5	0,8
Celkové užití	142,6	147,0	114,2	102,5

Pramen: ČSÚ, GŘC, ZUČM

Poznámka: marketingový rok od 1. 9. do 31. 8.

PĚSTOVÁNÍ JEDLÝCH HUB

Světový trh s jedlými houbami

Světová produkce jedlých hub rok od roku expanduje. Největšími producenty jsou Čína a USA, v rámci Evropy Nizozemsko, Francie a Španělsko. Dominantní pozici mezi pěstovanými druhy hub zaujímají bílé kmeny žampionů (*Agaricus bisporus*), i když na vzestupu je také pěstování hnědých kmenů (*A. brunnescens*). Z důvodu výrazného rozvoje pěstování i jiných druhů hub se však postupně podíl žampionů na celkové světové produkci hub snižuje. Tento trend významně ovlivňují země jihovýchodní Asie, a to zejména Čína, kde se pěstuje široký sortiment hub, jako jsou hlívy, houževnatec – šiitake, penízovka, šupinovky, ucha, kukmák, korálovec a z léčivých hub leskokorka, trsnatec, čirůvka matsutake apod.

Produkce žampionů pro čerstvou spotřebu však vyžaduje převážně ruční práci, a tak se v mnoha zemích západní Evropy výroba omezuje, nebo se firmy specializují na pěstování konzervářských žampionů. Světové zásoby konzervovaných hub (zejména z Číny) však dosahují značných objemů a meziročně se dále zvyšují, což způsobuje trvalý pokles jejich cen.

Světová produkce čerstvých a zpracovaných žampionů (v tis. t)

Ukazatel	2000	2001	2002*	2002/01 v %
Svět celkem	2 872,5	3 071,5	3 386,5	+10,3
Čína	891,0	1 069,0	1 378,0	+28,9
USA	430,5	426,0	419,0	-1,6
Nizozemsko	290,0	275,0	270,0	-1,8
Francie	224,5	216,5	220,5	+1,8
Polsko	110,0	121,5	121,5	0
Velká Británie	99,0	102,0	104,0	+2,0
Itálie	99,0	87,5	88,0	+0,6
Kanada	88,5	95,0	85,0	-10,5
Japonsko	74,0	74,0	74,0	0

Pramen: FAO, PT, GPEC, Agra Europe

Poznámka: * odhady

V roce 2002 dosáhla světová produkce čerstvých a zpracovaných žampionů 3,39 mil. t. **Čína** (včetně Taiwanu) se na této produkci podílí zhruba 41 %. Přibližně dvě třetiny čínské produkce žampionů jsou určeny pro vývoz, a to zejména ve zpracované formě. Hlavním odběratelem konzervovaných žampionů je Německo. Čína je rovněž největším exportérem sušených hub s téměř 67% podílem na celosvětovém exportu této komodity.

Celková produkce žampionů v **USA** v sezóně 2002/03 (od června do července) dosáhla 382,3 tis. t, z toho cca 313 tis. t je určeno pro přímou spotřebu a 63 tis. t pro zpracovatelský průmysl. Pro marketingový rok 2003/04 se produkce žampionů předpokládá nižší, a to v objemu 377 tis. t.

Třetím největším světovým producentem čerstvých žampionů je **Nizozemsko**, které v roce 2002 vyprodukovalo 270 tis. t, což představuje necelý 2% pokles proti předchozímu roku. Pokles nastal zejména v produkci žampionů určených pro zpracování, jejichž podíl na celkové produkci představuje přibližně 56 %. Nizozemsko vyváží cca 80 % své produkce čerstvých žampionů, a to zejména do Německa.

Dalším významným evropským producentem žampionů je **Francie**, kde se v roce 2002 sklídilo cca 220,5 tis. t žampionů, což představuje zhruba 2% nárůst v porovnání s předchozím rokem. Z tohoto množství je dodáváno na přímou spotřebu kolem 43 tis. t. Produkce ve **Španělsku** v roce 2002 dosáhla 105 tis. t (tj. 5% nárůst oproti roku 2001). Žampiony pro zpracování jsou pěstovány především na severu země. Konzervované (cca v objemu 25 tis. t) jsou pak určeny jak pro domácí trh, tak i pro trhy Portugalska, Francie a Itálie. Jedinou zemí, kde produkce žampionů progresivně roste, je **Polsko**, které převážnou většinu své produkce vyváží ve zpracované formě, a to zejména do Německa.

Pěstování žampionů v ČR

Sektor pěstování hub v ČR je v současné době charakterizován nízkým objemem produkce, produktivitou práce a ziskem, nevyrovnanou jakostí žampionů a stále se snižujícím počtem pěstitelů. Tuzemská produkce žampionů je ovlivňována několika faktory, které mají za následek její stálý pokles. Jsou to především dovozy žampionů ze zahraničí v nižších cenových relacích, které značně omezují tuzemským producentům odbyt vlastní produkce, snižování cen zemědělských výrobců a s tím spojené finanční ztráty pěstitelů.

V České republice se výroba žampionů pohybuje v rozmezí od 3 000 – 4 000 t. Pěstování dalších druhů hub může být rovněž perspektivní. V současné době se již v menším množství pěstuje např. hlíva ústříčná a japonská houba šiiitake.

Odbyt hub organizují specializovaní velkoobchodníci, kteří spolu se žampiony odbytují i jiné druhy hub (hlívu, šiiitake), zajišťují jejich balení a současně odbytují sadbu. Pro jednotlivé pěstitele je velmi obtížné uplatnit svou produkci hub v obchodních řetězcích. Pro posílení pozice tuzemských pěstitelů jedlých hub byl v roce 1999 založen **Svaz pěstitelů jedlých hub ČR**, jehož činnost se postupně rozvíjí a spočívá zejména v organizaci odbytu produkce, poskytování informací pěstitelům apod.

Průměrné ceny zemědělských výrobců žampionů bílých (Kč/t)

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
45 587	46 886	48 081	47 959	47 377	45 573	47 820	48 570	44 769

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Podle výsledků vlastního šetření Svazu pěstitelů jedlých hub ČR dosahují průměrné CZV nižších úrovní (v roce 2002 40 000 Kč/t, v roce 2003 42 000 Kč/t).

Průměrné spotřebitelské ceny žampionů bílých (Kč/kg)

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
62,49	65,70	70,34	72,48	71,87	72,86	75,66	78,56	86,13

Pramen: ČSÚ

ZAHRANIČNÍ OBCHOD ČR

Největší podíl na celkovém objemu dovozů čerstvých i zpracovaných jedlých hub do ČR představují houby čerstvé, konzervované ve slaném nálevu a houby zmrazené, přičemž nejvýznamnějším druhem jsou žampiony.

Největším dovozcem čerstvých žampionů do ČR se v posledních letech stalo Polsko, s menším množstvím následuje Slovensko. Největší objemy zmrazených žampionů pocházely do roku 2002 z Polska, Nizozemska a Belgie, v roce 2003 se však stala hlavním dovozcem Čína. Čína je též výhradním dodavatelem konzervovaných žampionů, s menšími objemy následuje Maďarsko, Německo, Polsko a Itálie.

Přehled o dovozech jedlých hub do ČR (tuny)

Název	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Žampiony čerstvé, chlazené	1 726,3	1 842,3	1 825,9	1 549,3	1 129,4	914,7	1 306,2
Lišky čerstvé, chlazené	7,4	58,7	4,7	21,0	17,2	0,3	8,9
Hříby čerstvé, chlazené	0,2	4,4	1,1	0,9	1,4	0,2	0,8
Houby ost. čerstvé, chlazené	27,4	30,6	24,4	12,7	117,5	82,0	90,9
Lanýže čerstvé, chlazené	0	0,2	0,2	0,4	0,2	0,6	0,2
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 0709 51, 52, 59)	1 761,4	1 936,2	1 856,3	1 584,3	1 265,7	997,8	1 407,0
Žampiony vařené, zmrazené	212,8	129,8	53,5	75,2	184,8	177,0	365,9
Houby ost. vařené, zmrazené	184,9	161,7	49,6	64,4	145,1	141,4	170,7
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 0710 80)	397,7	291,5	103,1	139,6	329,9	318,4	536,6
Žampiony prozatímně konzervované	127,2	143,4	18,2	28,6	90,1	52,5	12,8
Houby ost. prozatímně konzervované	261,0	137,0	346,8	308,2	122,2	48,9	0,0
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 0711 90, 0711 51, 59)	388,2	280,4	365,0	336,8	212,3	101,4	12,8
Houby, lanýže sušené	41,7	59,9	62,8	49,5	62,1	23,9	37,6
Žampiony sušené	-	-	-	-	-	22,8	16,4
Ucho sušené (<i>Auricularia spp.</i>)	-	-	-	-	-	12,4	10,1
Rosolovka (<i>Tremella spp.</i>)	-	-	-	-	-	-	1,0
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 0712)	41,7	59,9	62,8	49,5	62,1	59,0	65,1
Houby konzervované v octě	68,3	74,2	43,8	20,4	20,4	30,3	21,9
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 2001 90)	68,3	74,2	43,8	20,4	20,4	30,3	21,9

Pokračování tabulky na následující straně

Dokončení tabulky

Název	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Žampiony prozatímně konzervované uvařené, ne v octě	281,5	497,4	567,8	148,5	136,1	342,6	422,3
Žampiony prozatímně konzervované ne zcela uvařené, ne v octě	1 261,6	1 864,3	1 463,5	2 652,6	4 905,1	3 620,7	6 855,3
Houby ost. konzervované, ne v octě	2 126,1	1 449,7	1 878,2	1 719,8	247,1	7,9	23,2
Lanýže konzervované, ne v octě	1,0	0,0	0,0	0,3	0,7	0,6	0,2
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 2003)	3 670,2	3 811,4	3 909,5	4 521,2	5 289,0	3 971,8	7 301,0
DOVOZ CELKEM	6 327,5	6 453,6	6 340,5	6 651,8	7 179,4	5 478,7	9 344,4

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje od 1. 1. – 30. 11. 2003

Přehled o vývozech jedlých hub z ČR (tuny)

Název	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Žampiony čerstvé, chlazené	234,1	294,1	843,0	2 320,2	1 569,9	888,8	545,8
Lišky čerstvé, chlazené	6,4	42,6	17,6	17,7	11,1	15,8	6,9
Hříby čerstvé, chlazené	0,1	3,8	0,0	5,0	20,6	6,6	0,0
Houby ost. čerstvé, chlaz.	0,0	0,9	7,0	6,9	4,7	4,2	2,1
Lanýže čerstvé, chlazené	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 0709 51, 52, 59)	240,6	341,4	867,6	2 349,8	1 606,3	915,4	554,8
Žampiony vařené, zmrazené	0,0	6,4	0,0	6,2	9,9	7,5	1,5
Houby ost. vařené, zmrazené	89,0	84,1	83,3	23,5	50,8	79,4	23,0
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 0710 80),	89,0	90,5	83,3	29,8	60,7	86,9	24,5
Žampiony prozatímně konzervované	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	0,0
Houby ost. prozatímně konzervované	249,1	148,1	340,4	223,5	206,6	31,0	0,0
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 0711 90, 0711 51, 59)	249,1	148,1	340,4	223,5	210,0	31,0	0,0
Houby, lanýže sušené	2,4	2,0	0,3	2,3	2,6	1,9	2,3
Žampiony sušené	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	1,1
Ucho sušené (<i>Auricularia spp.</i>)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rosolovka (<i>Tremella spp.</i>)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 0712)	2,4	2,0	0,3	2,3	2,6	3,5	3,4
Houby konzervované v octě	1,9	7,8	3,9	10,8	9,5	8,0	9,0
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 2001 90)	1,9	7,8	3,9	10,8	9,5	8,0	9,0
Žampiony prozatímně konzervované uvařené, ne v octě	16,6	0,0	4,1	0,0	0,7	0,0	0,0
Žampiony prozatímně konzervované ne zcela uvařené, ne v octě	31,9	10,5	14,3	88,6	479,4	500,9	3 318,2
Houby ost. konzervované, ne v octě	168,0	66,3	141,3	129,4	0,0	1,2	1,3
Lanýže konzervované, ne v octě	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CELKEM (skupina podpoložek celního sazebníku 2003)	216,5	76,8	159,7	218,0	480,1	502,1	3 319,5
VÝVOZ CELKEM	799,5	666,6	1 455,2	2 834,2	2 369,2	1 546,9	3 911,2

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje od 1. 1. – 30. 11. 2003

Čerstvé žampiony stejně jako zmrazené jsou z ČR vyváženy především do Nizozemska, dále rovněž do Polska, Německa a Belgie. Konzervované žampiony směřují zejména na trhy Slovenska, Maďarska a Německa.

Přehled zahraničního obchodu ČR se žampiony podle států je uveden v příloze č. 4 této zprávy.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvými a zpracovanými jedlými houbami je pasivní a udržuje se s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni.

Bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvými i zpracovanými jedlými houbami

Ukazatel	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Tuny	-5 528,0	-5 787,0	-4 885,3	-3 817,6	-4 810,2	-3 931,8	-5 433,2
Tis. Kč	-186 424,7	-203 092,9	-170 760,6	-129 351,5	-142 847,0	-126 718,0	-153 626,9

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje od 1. 1. – 30. 11. 2003

Jednou z rozhodujících surovin k produkci žampionů je kromě krycí zeminy a žampionové sadby rovněž substrát. K dispozici je velká nabídka substrátů, a to osázených, prorostlých i fruktifikovaných, kdy pěstitel dostává do pěstírny kultury s nasazenými žampiony, které již jen sklízí. V ČR vyrábějí substrát přibližně čtyři výrobci v objemu kolem 10 tis. t. Pro plné pokrytí poptávky jsou pěstební substráty dováženy. Mezi hlavní dodavatele patří Nizozemsko, Polsko a Německo. Vývoz pěstebních substrátů směřuje téměř výhradně na Slovensko a do Německa.

Přehled o dovozech a vývozech pěstebního substrátu (tuny)

Ukazatel	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
DOVOZ substrátu	2 584,7	2 634,1	6 292,7	16 565,6	15 841,2	14 379,4	9 956,2
VÝVOZ substrátu	17,8	17,4	32,7	41,2	38,6	83,0	73,6

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje od 1. 1. – 30. 11. 2003

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Průměrné ceny zemědělských výrobců a průměrné spotřebitelské ceny

Průměrné ceny zemědělských výrobců podle jednotlivých měsíců v Kč/t

Cibule							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	3 853	9 067	5 911	4 384	4 450	5 465	4 835
Únor	3 776	10 796	5 708	4 177	4 518	5 725	5 229
Březen	3 536	13 221	5 703	4 163	4 385	5 925	5 554
Duben	4 087	12 095	5 360	3 851	4 908	6 425	5 111
Květen	4 585	.	4 924	3 550	5 357	6 100	5 800
Červen	.	16 713	.	.	7 000	7 333	-
Červenec	.	.	6 373	6 560	6 838	8 000	7 399
Srpen	8636	7 555	5 612	6 362	6 355	6 990	6 942
Září	7 796	7 552	5 399	6 195	6 143	5 915	6 239
Říjen	7 709	7 321	4 743	5 585	5 629	5 350	6 433
Listopad	7 797	6 687	4 433	4 975	5 406	4 850	6 899
Prosinec	8 237	6 111	4 267	4 643	5 208	4 791	6 907
Průměr za rok	6 842	8 528	5 312	5 308	5 023	5 899	5 655

Pramen: ČSÚ

Poznámka: . průměrnou cenu ČSÚ neuvádí pro nedostatečný počet respondentů

Průměrné spotřebitelské ceny podle jednotlivých měsíců v Kč/kg

Cibule							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	9,79	18,32	12,04	9,79	9,35	12,04	10,61
Únor	9,93	24,22	12,38	9,82	9,52	13,12	10,80
Březen	9,89	28,80	12,40	9,60	9,50	13,53	11,46
Duben	9,96	29,87	11,93	9,57	9,62	15,30	12,77
Květen	15,43	33,30	11,81	9,52	14,50	17,98	17,22
Červen	20,39	31,91	14,01	11,12	16,22	19,47	17,59
Červenec	21,52	22,82	13,32	12,29	14,62	16,98	17,13
Srpen	19,58	16,72	11,92	13,07	13,49	15,40	14,20
Září	16,29	14,35	10,78	12,09	12,06	12,35	12,47
Říjen	14,37	12,92	10,04	10,72	11,51	10,84	12,65
Listopad	14,36	11,84	9,87	10,25	11,35	10,19	13,54
Prosinec	15,18	11,61	9,55	9,98	11,22	10,17	14,40
Průměr za rok	14,72	21,39	11,67	10,65	11,91	13,95	13,74

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny zemědělských výrobců podle jednotlivých měsíců v Kč/t

Květák*							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Květen	.	.	17 000
Červen	14 671	12 544	13 750	14 357	17 205	10 508	12 467
Červenec	10 947	9 841	.	11 456	11 613	8 717	9 857
Srpen	10 717	8 881	9 883	10 166	10 763	9 121	8 918
Září	10 810	10 253	10 868	10 966	13 794	12 071	9 481
Říjen	12 422	10 965	9 868	11 123	12 544	12 418	12 226
Listopad	12 238	10 050	9 345	10 997	11 732	12 671	12 317
Prosinec	.	.	.	11 587	.	12 167	12 140
Průměr za rok	11 890	10 439	11 786	11 705	15 546	10 523	11 661

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * 1 ks = 1 kg, . průměrnou cenu ČSÚ neuvádí pro nedostatečný počet respondentů

Průměrné spotřebitelské ceny podle jednotlivých měsíců v Kč/kg

Květák*							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	36,41	37,18	41,01	37,00	36,32	46,31	37,34
Únor	33,03	34,98	36,34	36,98	36,19	36,26	38,97
Březen	29,79	33,22	35,56	33,19	40,30	38,25	41,31
Duben	29,66	32,36	33,43	34,73	38,51	34,37	40,34
Květen	31,47	34,02	33,18	36,29	37,02	41,69	37,39
Červen	29,32	25,02	24,56	27,79	30,86	23,55	22,54
Červenec	21,44	18,66	20,06	18,54	21,30	18,08	18,10
Srpen	20,38	18,16	19,04	20,48	21,04	22,01	18,28
Září	21,00	20,73	23,68	18,64	24,95	24,61	20,10
Říjen	25,34	22,49	18,40	21,94	25,89	23,74	23,72
Listopad	29,95	19,59	29,31	23,31	24,51	25,74	25,72
Prosinec	32,02	33,51	40,10	31,01	41,45	30,03	23,17
Průměr za rok	28,32	27,49	29,56	28,33	31,53	30,39	28,92

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * 1 ks = 1 kg

Průměrné ceny zemědělských výrobců podle jednotlivých měsíců v Kč/t

Mrkev							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	5 345	5 707	5 547	4 407	5 586	6 213	5 204
Únor	5 156	5 656	6 222	4 250	6 228	7 490	6 516
Březen	5 322	5 979	8 181	3 997	6 433	7 117	5 768
Duben	4 891	5 967	8 745	4 629	6 580	8 249	6 304
Květen	.	.	.	4 146	.	7 872	.
Červen	4 733
Červenec	7 029	6 984	7 950	6 975	12 837	7 772	7 280
Srpen	6 725	6 483	5 883	6 140	6 525	5 691	6 571
Září	5 639	5 386	4 679	5 590	5 860	5 232	5 707
Říjen	5 350	5 079	4 415	5 103	4 388	5 112	5 880
Listopad	5 197	4 967	4 172	5 382	4 396	4 841	5 967
Prosinec	5 270	4 868	4 255	5 248	4 848	5 040	6 383
Průměr za rok	5 367	5 554	6 005	4 744	5 720	6 416	5 990

Pramen: ČSÚ

Poznámka: průměrnou cenu ČSÚ neuvádí pro nedostatečný počet respondentů

Průměrné spotřebitelské ceny podle jednotlivých měsíců v Kč/kg

Mrkev							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	13,24	15,96	17,10	12,30	14,75	18,02	14,93
Únor	14,98	17,35	19,73	13,11	16,30	21,02	16,23
Březen	14,68	17,78	21,23	12,78	17,00	21,39	16,25
Duben	14,44	17,99	24,44	12,59	18,58	21,66	16,18
Květen	15,47	19,68	28,98	12,94	24,81	22,29	17,75
Červen	19,65	22,08	27,10	14,04	31,71	20,96	19,20
Červenec	17,82	20,42	17,31	14,88	27,36	15,27	17,15
Srpen	14,64	16,00	12,63	13,58	16,98	12,52	13,88
Září	13,13	13,75	11,04	12,16	13,24	12,01	12,89
Říjen	12,52	12,84	10,56	11,69	11,66	11,28	12,60
Listopad	12,43	12,61	10,08	11,79	11,32	11,62	13,63
Prosinec	13,08	13,24	10,59	12,15	12,48	12,70	14,82
Průměr za rok	14,67	16,64	17,57	12,83	18,02	16,73	15,46

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny zemědělských výrobců podle jednotlivých měsíců v Kč/t

Okurky salátové							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Duben	.	.	22 000
Květen	21 708	.	17 000	23 515	23 876	17 267	.
Červen	18 841	14 929	16 250	18 867	19 686	13 621	12 333
Červenec	13 082	13 479	.	12 943	14 196	10 026	10 312
Srpen	9 275	9 307	6 547	9 335	10 192	7 973	10 456
Září	10 634	9 401	7 840	11 384	14 121	14 266	12 420
Říjen	19 873	.	10 595	.	.	19 477	18 209
Listopad
Prosinec
Průměr za rok	18 997	21 466	13 372	21 353	20 097	14 689	15 446

Pramen: ČSÚ

Poznámka: průměrnou cenu ČSÚ neuvádí pro nedostatečný počet respondentů

Průměrné spotřebitelské ceny podle jednotlivých měsíců v Kč/kg

Okurky salátové							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	49,13	61,56	49,80	59,42	57,44	94,04	42,99
Únor	50,07	66,67	61,93	73,41	41,08	80,76	58,92
Březen	41,15	53,56	49,38	41,29	37,90	53,21	54,38
Duben	37,52	47,50	36,50	41,29	46,79	38,93	43,86
Květen	31,83	35,22	28,83	35,66	33,17	29,99	33,34
Červen	32,96	24,97	22,70	25,40	26,92	24,41	28,63
Červenec	19,84	24,11	19,41	24,23	25,55	16,08	22,63
Srpen	19,64	19,16	14,30	20,76	20,89	15,21	19,10
Září	25,90	29,39	24,17	26,29	27,78	27,83	29,81
Říjen	37,35	35,84	26,30	33,96	37,05	30,60	27,63
Listopad	33,72	37,64	40,50	37,30	35,09	34,77	43,88
Prosinec	37,27	37,71	43,21	36,98	64,04	39,01	53,75
Průměr za rok	34,70	39,44	34,71	38,00	37,81	40,40	38,24

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny zemědělských výrobců podle jednotlivých měsíců v Kč/t

Paprika zeleninová							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Červen	.	44 188	.	45 887	.	.	.
Červenec	41 000	36 734	.	32 579	36 497	25 457	16 667
Srpen	24 041	21 288	19 504	16 921	25 178	20 035	14 375
Září	20 490	16 309	17 079	16 830	20 957	16 083	13 723
Říjen	20 257	16 643	16 342	13 652	22 152	16 314	12 492
Listopad	.	.	17 579	20 219	29 576	.	15 092
Prosinec	25 993	.	.
Průměr za rok	32 291	28 938	28 202	27 290	23 075	17 922	14 583

Pramen: ČSÚ

Poznámka: průměrnou cenu ČSÚ neuvádí pro nedostatečný počet respondentů

Průměrné spotřebitelské ceny podle jednotlivých měsíců v Kč/kg

Paprika zeleninová							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	79,30	105,06	77,45	71,85	84,64	84,94	67,37
Únor	87,04	86,57	64,42	71,93	72,23	78,90	68,83
Březen	98,69	84,17	64,95	68,68	74,26	74,39	74,91
Duben	100,82	74,64	81,57	72,62	83,94	76,14	89,95
Květen	91,54	69,52	76,00	73,86	90,94	67,64	85,61
Červen	78,98	66,80	61,67	62,75	74,43	61,31	84,20
Červenec	61,41	54,08	48,66	51,55	58,41	55,34	62,93
Srpen	49,42	42,62	40,40	43,06	50,98	42,08	42,34
Září	44,90	35,67	35,61	32,80	42,26	41,60	45,69
Říjen	43,67	37,90	36,32	37,59	49,29	44,93	47,96
Listopad	51,94	50,52	42,93	49,63	50,37	44,24	52,55
Prosinec	64,73	56,47	49,13	76,41	61,29	54,19	68,95
Průměr za rok	71,04	63,67	56,59	59,39	66,09	60,47	65,94

Pramen: ČSÚ

Poznámka: průměrnou cenu ČSÚ neuvádí pro nedostatečný počet respondentů

Průměrné ceny zemědělských výrobců podle jednotlivých měsíců v Kč/t

Rajčata konzumní							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Květen	.	.	.	32 834	31 054	.	.
Červen	29 382	.	27 183	28 232	26 052	22 325	26 890
Červenec	26 985	21 789	.	24 976	21 902	19 743	18 660
Srpen	14 238	13 902	13 581	18 285	18 342	13 702	12 741
Září	16 666	13 716	13 685	14 682	18 291	14 612	16 077
Říjen	19 631	16 873	16 947	21 204	20 290	18 110	18 195
Listopad	21 830	21 714	21 155	24 413	23 050	19 375	18 965
Prosinec	.	.	22 387	30 566	20 542	.	.
Průměr za rok	19 344	18 830	19 156	21 785	23 125	19 390	21 836

Pramen: ČSÚ

Poznámka: průměrnou cenu ČSÚ neuvádí pro nedostatečný počet respondentů

Průměrné spotřebitelské ceny podle jednotlivých měsíců v Kč/kg

Rajčata konzumní							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	45,26	51,63	58,89	38,93	46,68	48,83	33,86
Únor	36,46	42,46	39,44	46,24	35,90	44,13	38,21
Březen	37,97	47,90	38,81	44,74	40,24	70,23	40,38
Duben	39,60	49,09	37,90	60,73	35,53	55,09	44,98
Květen	37,33	40,80	40,93	40,12	38,11	46,15	36,24
Červen	40,09	38,60	35,07	34,45	35,38	32,42	41,35
Červenec	41,52	34,14	33,78	34,61	34,59	32,05	36,91
Srpen	30,07	21,66	27,96	29,28	30,61	23,05	22,62
Září	30,59	25,41	29,40	28,11	29,59	24,15	28,03
Říjen	40,98	38,04	44,33	38,56	40,33	44,05	39,07
Listopad	36,51	48,04	40,73	48,67	34,13	31,71	37,56
Prosinec	39,53	41,17	42,45	59,92	43,23	43,64	37,60
Průměr za rok	37,99	39,91	39,14	42,03	37,03	41,29	36,40

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny zemědělských výrobců podle jednotlivých měsíců v Kč/t

Zelí hlávkové bílé							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	3 688	4 371	3 357	3 627	2 931	5 030	4 835
Únor	3 767	5 024	3 467	3 868	3 056	7 358	6 156
Březen	3 647	6 156	3 690	4 178	3 213	9 420	6 478
Duben	4 041	6 580	3 943	4 406	4 441	11 633	6 925
Květen	4 683	6 367	6 422	5 268	6 169	13 568	.
Červen	6 150	5 834	6 664	5 440	7 524	6 728	6 320
Červenec	4 304	4 211	4 652	4 688	5 101	3 918	4 665
Srpen	3 638	3 805	3 832	3 945	4 145	3 270	4 111
Září	3 438	3 026	3 158	3 331	3 342	2 913	3 373
Říjen	3 263	3 057	2 840	2 878	3 008	3 065	3 643
Listopad	3 753	2 982	2 877	2 838	3 217	3 329	3 571
Prosinec	3 615	2 991	3 034	2 852	3 311	3 729	3 394
Průměr za rok	3 655	3 525	3 995	3 596	3 986	5 371	4 658

Pramen: ČSÚ, Poznámka: průměrnou cenu ČSÚ neuvádí pro nedostatečný počet respondentů

Průměrné spotřebitelské ceny podle jednotlivých měsíců v Kč/kg

Zelí hlávkové bílé							
Měsíc	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Leden	7,82	9,48	7,53	8,03	7,40	10,14	10,28
Únor	8,48	11,51	7,87	8,51	7,71	14,65	11,66
Březen	8,68	12,31	8,28	8,78	7,76	16,66	11,96
Duben	9,23	12,80	8,94	8,81	8,44	20,90	15,13
Květen	12,79	13,04	13,78	9,64	15,14	26,06	19,02
Červen	15,10	13,66	19,28	10,80	19,59	21,08	16,10
Červenec	11,50	10,69	11,70	10,21	14,21	11,16	10,96
Srpen	9,37	9,27	9,31	9,20	10,22	8,06	8,79
Září	8,52	8,28	8,15	8,42	8,63	7,89	7,71
Říjen	7,35	6,93	6,79	7,17	7,50	7,34	7,86
Listopad	7,41	6,62	6,69	7,03	7,47	7,98	7,63
Prosinec	7,87	6,96	6,98	7,13	8,09	8,81	8,04
Průměr za rok	9,51	10,13	9,61	8,64	10,18	13,39	11,26

Pramen: ČSÚ

Příloha č. 2 – Zahraniční obchod ČR se zpracovanou zeleninou

Dovoz zeleniny konzervované, vařené, zmrazené

(skup. 0710, 2004)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	18 492	351 309	22 753	420 690	25 380	471 317	25 071	409 748
Z toho:								
fazole	518	10 909	869	16 805	1 032	18 975	1 191	17 847
hrách	1 454	27 370	1 473	29 281	1 412	25 844	1 308	20 837
chřest	14	1 868	26	2 975	24	2 641	20	2 262
kukuřice cukrová	1 769	38 066	1 813	45 962	2 213	55 513	2 296	51 770
luštěniny ostatní	96	1 406	150	1 960	155	2 397	27	593
paprika	1 324	25 018	1 161	23 869	1 147	26 012	1 157	21 338
rajčata	116	1 642	346	4 818	372	5 483	406	4 715
špenát	1 296	22 366	1 186	17 759	2 403	37 096	2 443	30 254
zelí kysané, kapary, aj.	6	57	5	135	29	198	202	2 167
zelenina ostatní	6 567	109 971	11 900	195 835	13 212	228 938	13 244	201 891
zeleninové směsi	5 329	112 584	3 823	81 235	3 381	68 160	2 775	55 932

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * od 1. 1. – 30. 11. 2003

Dovoz zeleniny prozatímně konzervované SO₂ nebo sířenou vodou, nevhodné v tomto stavu k požívání

(skup. 0711)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	1 743	20 715	1 864	27 870	2 488	28 085	1 151	10 799
Z toho:								
cibule	654	5 775	437	5 679	479	5 418	712	5 642
kukuřice cukrová	0	0	1	20	0	0	4	69
kapary	5	602	5	647	3	326	1	61
okurky salátové a nakládačky	266	3 072	344	3 766	945	8 279	47	457
papriky	283	4 757	358	7 161	178	3 281	32	633
zelenina ostatní	526	6 336	696	10 262	839	10 515	339	3 676
zeleninové směsi	9	172	24	334	45	266	17	260

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Dovoz sušené zeleniny

(skup. 0712)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	2 123	156 930	2 132	158 734	1 988	154 549	1 854	119 280
Z toho:								
cibule	554	47 741	603	47 678	630	46 835	384	25 300
kukuřice cukrová	235	10 548	153	8 369	93	5 993	42	714
mrkev	57	3 811	67	4 126	52	2 944	80	4 049
rajčata	177	20 130	149	16 106	143	14 523	122	12 709
zelenina ost. vč. směsí	1 099	74 700	1 159	82 454	1 071	84 254	1 226	76 507

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Dovoz zeleniny konzervované v octě nebo v kyselině octové

(skup. 2001)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	3 877	83 041	6 990	130 255	8 351	149 472	7 847	134 932
Z toho:								
cibule	9	215	31	676	86	1 614	29	1 209
kukuřice cukrová	112	2 866	136	3 195	255	5 207	169	3 790
okurky nakládačky	597	9 621	3 247	51 734	3 301	47 349	3 063	41 348
paprika, ne lusky	164	3 043	254	5 462	175	4 459	242	5 366
paprika sladká	1 518	27 663	1 142	21 003	1 403	24 059	784	15 306
řepa salátová	180	3 415	225	3 295	282	4 443	375	5 851
zelí červené	45	623	105	1 588	256	2 971	438	5 484
zelenina ostatní	1 251	35 596	1 849	43 303	2 594	59 369	2 747	56 578

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Dovoz ostatních výrobků ze zeleniny

Druh výrobku	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Rajčata konzervovaná ne v octě (skup. 2002)	11 161	254 329	11 075	222 222	11 673	239 808	10 010	196 189
Šťáva z rajských jablek (skup. 2009 50)	825	11 179	445	6 091	533	7 048	994	11 426
Kečupy a jiné omáčky z rajčat (skup. 2103 20)	3 291	79 890	3 274	76 544	3 055	69 671	2 446	59 627
Kukuřice konzervovaná, ne v alkoholu, neslazená	298	20 267	262	16 038	354	22 8778	459	28 258

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Dovoz zeleniny konzervované jinak než v octě nebo v kyselině octové, nezmrazené do ČR

(skup. 2005)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	11 692	206 666	13 287	224 932	14 687	268 467	15 091	262 479
Z toho:								
zelenina homogenizovaná	43	2 055	52	2 872	58	2 749	58	3 265
zelí kysané	2 864	16 514	3 738	19 069	3 582	26 823	4 943	32 871
hrách	1 502	21 731	1 241	19 549	1 497	23 487	1 647	28 708
fazole vyloupané	2 750	45 915	3 378	54 724	3 615	51 456	3 352	47 611
fazole ostatní	661	12 493	602	10 412	808	13 484	430	7 752
chřest	189	7 743	190	7 037	181	6 566	338	10 091
kukuřice cukrová	1 823	47 878	2 190	53 860	2 635	65 491	2 099	59 906
artyčoky	67	4 617	59	4 090	76	4 759	71	4 758
mrkev	94	1 775	56	1 155	78	1 459	43	1 034
zeleninové směsi	451	12 176	697	17 845	814	23 896	638	18 286
ostatní zelenina	1 215	31 670	1 044	32 727	1 299	46 757	1 461	46 995

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

VÝVOZ

Vývoz zeleniny konzervované, vařené, zmrazené

(skup. 0710, 2004)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	3 073	73 801	3 781	86 855	2 408	59 702	2 110	45 855
Z toho:								
fazole	63	1 344	70	1 323	95	1 799	30	783
hrách	593	13 200	755	16 416	357	7 966	189	4 043
kukuřice cukrová	370	7 976	476	10 739	226	6 520	176	3 297
paprika	401	10 227	469	10 678	163	4 451	258	5 479
špenát	382	6 665	483	7 824	181	3 797	285	4 245
zelí kysané, kapary aj.	5	54	5	54	4	43	1	11
zelenina ostatní	281	6 347	434	9 783	563	13 635	358	8 270
zeleninové směsi	977	27 984	1 067	29 651	812	21 338	804	19 300

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Vývoz zeleniny prozatímně konzervované SO₂ nebo sířenou vodou, nevhodné v tomto stavu k požívání

(skup. 0711)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	19	478	0	0	0,1	11	3	32
Okurky salátové a nakládačky	1	20	0	0	0	0	0	0
Zelenina ostatní	3	89	0	0	0,1	11	3	32
Zeleninové směsi	15	360	0	0	0	0	0	0

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Vývoz sušené zeleniny z ČR

(skup. 0712)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	426	30 827	508	35 115	841	49 445	1 140	50 616
Z toho:								
cibule	7	679	25	1 769	7	516	15	1 081
mrkev	64	4 666	61	3 822	20	1 042	7	331
rajčata	0	0	0	0	0	5	5	113
zelenina ost. včetně směsí	363	25 468	419	29 373	814	47 882	1 082	48 697

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Vývoz zeleniny konzervované v octě nebo v kyselině octové z ČR
(skup. 2001)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	5 335	91 729	5 165	103 240	3 804	81 236	3 877	76 098
Z toho:								
cibule	50	1 245	53	1 156	40	1 128	47	983
kukuřice cukrová	35	1 581	53	2 086	78	2 938	65	1 919
okurky nakládačky	2 437	37 985	2 137	40 276	1 091	21 059	1 504	25 382
paprika, ne lusky	86	2 137	215	4 995	276	6 188	158	3 818
paprika sladká	285	6 652	331	6 939	286	7 171	459	9 166
řepa salátová	147	1 842	158	2 211	245	3 789	149	2 382
zelí červené	79	1 082	114	1 545	96	1 475	72	1 223
zelenina ost.	2 217	39 204	2 105	44 032	1 692	37 487	1 423	31 225

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Vývoz ostatních výrobků ze zeleniny

Druh výrobku	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Rajčata konzervovaná ne v octě (skup. 2002)	1 326	46 849	1 294	42 278	1 209	34 966	687	17 289
Šťáva z rajských jablek (skup. 2009 50)	287	4 077	235	2 440	221	2 496	70	806
Kečupy a jiné omáčky z rajčat (skup. 2103 20)	6 677	177 590	7 968	206 581	9 264	234 052	8 052	207 839

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Vývoz zeleniny konzervované jinak než v octě nebo v kyselině octové, nezmrazené
z ČR
(skup. 2005)

Druh zeleniny	2000		2001		2002		2003*	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	1 616	34 815	1 499	39 454	1 374	40 353	1 258	35 781
Z toho:								
zelenina homogeniz.	21	698	37	1 155	92	3 055	79	2 877
zelí kysané	140	1 781	79	1 315	122	1 673	107	946
hrách	1 085	22 226	722	15 121	544	9 736	282	5 466
fazole vyloupané	13	278	34	976	31	931	78	1 566
fazole ostatní	3	79	5	126	32	792	94	2 137
kukuřice cukrová	13	424	110	3 214	106	3 316	73	2 331
zeleninové směsi	284	7 770	282	11 703	279	15 522	322	13 026
ostatní zelenina	51	1 419	219	4 415	134	4 554	200	6 476

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 11. 2003

Příloha č. 3 – Zahraněční obchod ČR s čerstvou zeleninou

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR ze zemí CEFITA v roce 2003 (od I. 1. – 30. 11.)

Druh	Polsko		Maďarsko		Slovensko			Bulharsko			Rumunsko				
	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg
ZELENINA	65 774	607 994	-	54 474	283 572	-	38 340	364 642	-	1 862	35 318	-	1 774	16 287	-
CELKEM															
Z toho:															
Celer hlízový	933	8 631	9,25	-	-	-	92	1 290	14,02	-	-	-	-	-	-
Cibule suchá	13 224	63 094	4,77	2	29	16,00	866	7 128	8,23	-	-	-	-	-	-
Česnek	-	-	-	8	267	32,21	78	1 417	18,19	-	-	-	-	-	-
Kapusta růžičková	32	558	17,43	-	-	-	18	304	17,06	-	-	-	-	-	-
Kapusta hlávková, kedlubny	327	2 642	8,08	160	1 871	11,69	352	4 643	13,19	-	-	-	-	-	-
Křen	-	-	-	829	19 739	23,82	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Květák	5 815	36 424	6,26	-	-	-	259	2 662	10,28	-	-	-	-	-	-
Brokolice	294	5 238	17,82	-	-	-	9	134	14,88	-	-	-	-	-	-
Melouny	19	192	10,09	46 880	139 515	2,98	9 806	39 461	4,02	-	-	-	494	959	1,94
Mrkev	1 413	5 839	4,13	-	-	-	413	2 340	5,66	-	-	-	-	-	-
Okurky nakládačky	3 800	26 548	6,99	959	12 781	13,33	708	7 438	10,50	20	161	8,06	604	4 909	8,13
Okurky salátové	4 636	54 973	11,86	138	1 953	14,90	11 822	110 046	9,30	1 104	26 316	23,84	466	7 302	15,67
Paprika zeleninová	1 662	20 860	12,70	3 913	22 543	5,76	8 337	104 925	12,58	614	7 118	11,59	-	-	-
Pór	424	4 242	10,00	12	195	16,82	10	147	14,67	12	165	14,11	-	-	-
Rajčata	16 577	278 128	16,76	106	2 159	20,36	3 131	45 921	14,67	94	1 212	12,90	205	2 989	14,58
Ředkvička, řepa salát.	2 011	16 653	8,28	177	2 970	16,76	735	14 920	20,28	-	-	-	-	-	-
Salát hlávkový	194	3 442	17,74	91	1 911	21,00	372	7 705	20,71	-	-	-	5	129	25,25
Zelí bílé, červené	8 807	35 481	4,03	57	484	8,44	843	4 627	5,49	-	-	-	-	-	-
Zelí pekingské	5 347	43 065	8,05	1 134	16 723	14,75	225	2 150	9,55	19	346	18,21	-	-	-

Pramen: Celní statistika

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR z vybraných zemí v roce 2003 (od 1. 1. – 30. 11.)

Druh zeleniny	Nizozemsko		Německo		Španělsko		Francie		Itálie					
	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg		
ZELENNINA	38 203	413 693	-	12 915	139 330	-	75 576	1 411 047	-	17 211	188 047	-		
CELKEM										14 752	241 128	-		
Z toho:														
Celer hlízový	2 113	15 003	7,10	219	2 033	9,20	1	9	8,23	-	-	0,6	8	13,20
Cibule	12 985	68 776	5,30	3 899	19 835	5,09	1 371	8 906	6,50	1 163	5 528	4,76	12 041	12,95
Česnek	141	1 781	12,66	3	128	42,25	60	2 287	38,21	-	-	0,6	35	60,02
Kapusta růžičková	62	1 357	21,89	100	1 683	16,76	3	70	24,52	3	32	9,39	-	-
Kapusta hlávková, kedlubny	29	510	17,58	1 326	13 130	9,90	102	1 458	14,29	544	6 829	12,55	2 090	15,36
Květák	32	410	12,81	689	11 465	16,64	82	1 004	12,24	6 204	67 906	10,94	849	9 255
Brokolice	24	472	19,66	284	7 585	26,74	1 949	46 559	23,89	27	717	26,55	490	13 173
Lilek	79	2 919	37,03	3	109	41,61	194	5 175	26,73	23	722	31,41	26	767
Melouny	67	867	12,94	19	669	35,20	6 601	81 583	12,40	75	2 410	32,13	3 595	28 541
Mirkev	6 963	38 095	5,47	748	8 589	11,48	78	407	5,25	4 294	19 941	4,64	2 683	22 450
Okurky salátové	4 707	65 209	13,85	210	3 264	15,50	16 204	265 125	16,36	404	4 702	11,61	239	4 173
Paprika zeleninová	5 690	139 265	24,47	2 748	6 196	22,53	14 794	436 305	29,49	353	11 532	32,66	70	2 179
Pór	351	6 143	17,51	45	1 106	24,33	10	209	21,17	1 303	21 147	16,23	52	1 534
Rajčata	1 855	39 444	21,26	315	8 324	26,40	31 610	505 782	16,00	2 587	35 952	13,89	893	16 472
Ředkvička, řepa salát.	120	1 686	14,09	784	14 017	17,88	9	198	21,41	3	119	42,95	2 124	42 389
Salát hlávkový	514	11 856	23,06	433	8 124	18,76	1 582	37 113	23,45	133	6 013	45,21	150	6 705
Salát ne hlávkový	23	405	17,94	20	1 358	68,85	31	1 145	37,47	0,3	23	67,26	209	10 966
Špenát	4	146	34,63	17	655	37,72	3	92	33,86	-	-	-	48	1 802
Tykve	8	208	24,32	3	321	115,53	196	5 230	26,70	27	1 002	37,14	43	1 270
Zelí bílé, červené	2 299	15 715	6,83	3 203	21 646	6,76	13	120	9,24	2	31	12,34	38	392
Zelí pekingské	10	136	13,58	148	2 135	14,42	587	8 920	15,20	7	109	15,57	35	424

Pramen: Celní statistika

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR z vybraných zemí v roce 2003 (od 1. 1. – 30. 11.)

Druh zeleniny	Belgie			Rakousko			Řecko			Turecko		
	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg
ZELENNINA CELKEM	8 658	128 158	-	2 055	18 947	-	4 258	43 574	-	6 198	67 532	-
Z toho:												
Cibule	234	1 303	5,57	828	4 680	5,66	-	-	-	1 234	9 790	7,94
Kapusta hlávková, kedlubny	22	281	12,77	20	188	9,40	-	-	-	-	-	-
Křen	-	-	-	85	911	10,76	-	-	-	-	-	-
Květák	26	144	5,54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brokolice	162	4 787	29,55	-	-	-	-	-	-	0,3	8	26,60
Melouny	2	55	22,60	-	-	-	3 881	33 968	8,75	2 536	24 484	9,65
Mrkev	4 120	36 755	8,92	-	-	-	28	217	7,66	66	633	9,60
Okurky salátové	430	4 935	11,47	402	4 312	10,72	135	2 578	19,10	24	516	21,50
Paprika zeleninová	212	8 739	41,12	90	1 098	12,24	184	5 659	30,75	137	3 687	26,91
Pór	1 808	31 364	17,34	-	-	-	-	-	-	1 053	11 262	10,69
Rajčata	257	5 658	22,00	125	2 075	16,60	1	51	42,53	1 139	16 839	14,78
Salát hlávkový	1 051	25 526	24,28	11	226	20,54	-	-	-	-	-	-
Zelí hlávkové	23	212	9,06	2	14	8,86	-	-	-	1	9	8,90
Zelí pekinské	7	96	13,71	209	1 935	9,25	-	-	-	-	-	-

Pramen: Celní statistika

Vývoz čerstvé zeleniny z ČR do zemí CEFTA v roce 2003 (od 1. 1. – 30. 11.)

Druh zeleniny	Polsko		Maďarsko		Slovensko		Rumunsko					
	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg			
ZELENNINA CELKEM	2 489	17 093	-	86	1 069	-	3 223	51 947	-	22	148	-
Z toho:												
Cibule suchá	24	107	4,47	22	92	4,29	310	2 177	7,03	-	-	-
Celer hlízový	-	-	-	-	-	-	28	352	12,57	-	-	-
Hrách	2 036	8 893	4,37	-	-	-	-	-	-	22	148	6,75
Kapusta hlávková, kedlubny	-	-	-	-	-	-	29	543	18,72	-	-	-
Křen	-	-	-	10	338	33,80	2	85	41,73	-	-	-
Květák	8	66	8,25	17	132	7,76	93	1 722	18,52	-	-	-
Brokolice	-	-	-	-	-	-	49	1 556	31,75	-	-	-
Melouny	19	186	9,77	-	-	-	65	1 459	22,45	-	-	-
Mrkev	-	-	-	17	178	10,69	577	3 700	6,41	-	-	-
Okurky nakládačky	26	197	7,48	-	-	-	170	604	3,56	-	-	-
Okurky salátové	0,4	5	12,93	-	-	-	264	5 496	20,82	-	-	-
Paprika zeleninová	1	48	55,17	-	-	-	330	8 431	25,60	-	-	-
Rajčata	215	6 299	29,30	-	-	-	618	12 991	21,02	-	-	-
Ředkvička, řepa salát.	17	57	3,25	21	329	15,44	142	1 032	7,25	-	-	-
Salát hlávkový	10	203	19,88	-	-	-	103	5 410	52,52	-	-	-
Zelí bílé, červené	10	73	7,28	-	-	-	155	858	5,53	-	-	-
Zelí pekinské	-	-	-	-	-	-	44	553	12,57	-	-	-

Pramen: Celní statistika

Vývoz čerstvé zeleniny z ČR do vybraných evropských zemí v roce 2003 (od 1. 1. – 30. 11.)

Druh zeleniny	Nizozemsko			Německo			Rakousko			Itálie		
	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg
ZELENINA CELKEM	868	25 881	-	409	2 032	-	1 642	10 970	-	310	2 188	-
Z toho:												
Cibule	46	322	6,99	5	71	13,12	74	405	5,47	28	295	10,41
Čekanka Witloof	-	-	-	-	-	-	-	-	-	198	1 580	7,97
Česnek	16	237	15,31	-	-	-	4	363	103,80	-	-	-
Hrách	96	585	6,09	384	1 774	4,62	195	1 468	7,51	-	-	-
Chřest	546	21 836	40,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mrkev	60	433	7,22	-	-	-	1 169	2 669	2,28	-	-	-
Rajčata	92	2 371	25,85	19	148	8,27	200	6 065	30,28	-	-	-
Zelí bílé, červené	12	42	3,64	-	-	-	-	-	-	77	278	3,62

Pramen: Celní statistika

Příloha č. 4 – Zahraniční obchod ČR se žampiony podle států

ROK 2001

Stát	DOVOZ		Stát	VÝVOZ	
	Tuny	Tis. Kč		Tuny	Tis. Kč
<i>Čerstvé žampiony</i>					
Polsko	1 020,4	37 882,6	Nizozemsko	1 120,8	26 133,2
Slovensko	98,1	3 640,3	Německo	446,2	15 576,2
Nizozemsko	4,0	305,7	Slovensko	2,7	98,6
<i>Zmražené žampiony</i>					
Polsko	70,6	2 437,0	Slovensko	9,9	469,5
Belgie	45,3	2 267,0	-		
Čína	41,5	960,4	-		
<i>Konzervované žampiony</i>					
Čína	4 688,9	106 398,0	Slovensko	463,2	14 847,8
Německo	225,5	6 232,3	Chorvatsko	6,3	168,6
Nizozemsko	40,2	1 614,0	Estonsko	3,4	124,3
Švýcarsko	29,3	1 076,4	Moldávie	3,0	135,5
Polsko	14,3	586,0	Rusko	1,5	55,8

Pramen: Celní statistika

ROK 2002

Stát	DOVOZ		Stát	VÝVOZ	
	Tuny	Tis. Kč		Tuny	Tis. Kč
<i>Čerstvé žampiony</i>					
Polsko	884,2	31 550,9	Nizozemsko	756,4	13 274,7
Slovensko	25,0	934,9	Německo	119,7	4 381,3
Nizozemsko	4,8	356,1	Slovensko	9,4	291,9
<i>Zmražené žampiony</i>					
Polsko	65,4	2 215,5	Slovensko	5,2	250,9
Nizozemsko	61,6	2 188,9	Německo	2,2	104,9
Belgie	37,8	1 416,3	-		
<i>Konzervované žampiony</i>					
Čína	3 761,5	90 720,9	Slovensko	467,8	13 427,6
Maďarsko	63,5	1 567,1	Maďarsko	13,1	333,4
Německo	53,9	1 734,2	Chorvatsko	9,6	263,4
Itálie	35,5	1 942,6	Bosna a Hercegovina	4,0	129,9
Polsko	19,6	763,9	Rusko	2,3	81,1

Pramen: Celní statistika

ROK 2003 (do 30. 11.)

Stát	DOVOZ		Stát	VÝVOZ	
	Tuny	Tis. Kč		Tuny	Tis. Kč
<i>Čerstvé žampióny</i>					
Polsko	1 289,5	41 468,5	Nizozemsko	508,2	16 841,6
Slovensko	11,4	423,2	Německo	24,2	929,4
Německo	2,4	45,1	Slovensko	13,2	521,2
<i>Zmrazené žampióny</i>					
Čína	192,0	4 355,9	Slovensko	1,5	56,9
Nizozemsko	69,8	2 497,8	-		
Polsko	57,4	2 238,2	-		
<i>Konzervované žampióny</i>					
Čína	6 951,8	140 913,8	Německo	2 846,0	57 896,4
Polsko	91,1	3 877,8	Slovensko	392,4	9 988,6
Maďarsko	69,9	2 506,5	Chorvatsko	29,7	717,3
Slovensko	67,6	1 175,4	Rumunsko	24,2	600,8
Švýcarsko	42,3	933,8	Maďarsko	21,3	547,5

Pramen: Celní statistika